

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

ТРАЄКТОРІЇ УСПІХУ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ

Освітрянські діалоги

Черкаси - 2011

УКЛАДАЧІ:

Гладка Н. М., завідувач лабораторії розвитку освіти і педагогічних інновацій ЧОПОПП;

Чиркова С.І., методист лабораторії розвитку освіти і педагогічних інновацій ЧОПОПП

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Гаврилюк Г. М., перший заступник начальника Головного управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації;

Лісова Н. І., кандидат педагогічних наук, заступник директора ЧОПОПП з питань моніторингу якості освіти та незалежного оцінювання

У збірнику представлені матеріали, що розкривають інноваційні процеси в управлінській діяльності, окреслені пріоритетні напрями розвитку освітнього простору регіонів Черкащини.

Для спеціалістів відділів освіти, працівників методичних служб усіх рівнів, керівників закладів освіти.

Затверджено на засіданні Вченої ради інституту.
Протокол № 3 від 30.08.2010 року

ЗМІСТ

Розділ І ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ 4

Лісова Н.І. Науково-методичний супровід ЗНО і моніторингу якості освіти в області 4

Гладка Н.М. Сучасні підходи до організації методичної роботи у школі.... 15

Паламарчук О.І. Створення системи управління навчально-виховним закладом на основі сучасних інноваційно-педагогічних технологій..... 17

Гнідая С.А. Упровадження інноваційних технологій, спрямованих на підвищення результативності навчально-виховного процесу 21

Чумаченко О.А. Досвід використання ІКТ та можливостей мережі Інтернет у навчанні та вихованні ліцеїстів через участь у всеукраїнських і міжнародних науково-освітніх проектах "Україна-Європа-Світ" та конкурсах МАН..... 25

Розділ ІІ ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО

ПРОСТОРУ РЕГІОНІВ..... 27

Присяжнюк А. В. Партнерство навчального закладу с селищною громадою у вихованні особистості 27

Залізна Т.І. Організація літнього оздоровлення учнів..... 29

Хилько В.О. Створення соціокультурного середовища в навчальному закладі 30

Шевчук Н.М. Система планування роботи школи 34

Томіленко Т. М. Самоаналіз результатів роботи управлінської діяльності навчального закладу 37

Календюк Р.П. Конкурсний відбір – запорука успіху спеціалізованої школи 43

Сотник С.В. Робота школи у сфері позитивної мотивації на здоровий спосіб життя учнівської молоді..... 46

Романенко В. І. Створення іміджу навчального закладу 49

Принзюк Т. О. Роль педагогічного колективу школи у формуванні позитивних звичок і здорового способу життя учнів 54

РОЗДІЛ І ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Н. І. Лісова,
кандидат педагогічних наук,
заступник директора ЧОПОПШ
з питань моніторингу якості освіти
та незалежного оцінювання

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ЗНО І МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ОБЛАСТІ

Четвертий рік в області впроваджуємо нову технологію - зовнішнє незалежне оцінювання - з метою перевірки знань випускників системи загальної середньої освіти. За цей період ми з вами є учасниками процесу її становлення. Становлення системи ЗНО в Україні проходить під постійним контролем громадян України. На основі аналізу нової технології професіоналами, представниками ВНЗ, громадських організацій, батьками постійно вносяться зміни до умов проведення ЗНО, умов прийому до ВНЗ, а це іноді спонукає до ситуативного управління організаційно-методичним супроводом підготовки і процедури проведення ЗНО.

За словами Дмитра Володимировича Табачника, міністра освіти України, «у цілому зовнішнє оцінювання відбулося організовано й виконало свою головну функцію - створення рівних умов вступу до вищої освіти, високий рівень підтримки ЗНО абсолютною більшістю громадян різного віку та соціального статусу». Близько 400 тисяч абітурієнтів України, з них більше 9 тис. абітурієнтів області, змогли взяти участь у конкурсі на право стати студентами вищих закладів освіти (zareestrovano було 12021ос.).

Результатом організаційно-методичного супроводу ЗНО 2010 є:

- оптимізація процесу реєстрації на проходження ЗНО (зменшена кількість пунктів реєстрації, створено тільки у районних і міських центрах). Логіка запровадження цієї зміни в тому, аби зменшити навантаження на школу;
- визначення 22 пунктів тестування (було 45), що розташовані у 7 округах області. Це дало можливість зменшити кількість персоналу (було залучено в минулому році 5500 осіб, у 2010 р. - 900 осіб), збільшити контроль за роботою кожного пункту тестування (тільки у цьому році за проведенням екзаменів спостерігало 108 осіб громадських спостерігачів, працівників Українського центру оцінювання якості освіти, представників батьківської громадськості);
- спрощення процедури отримання сертифікатів та результатів проходження ЗНО (видрук результатів з персональної сторінки абітурієнта);

- введення інформаційної системи «Конкурс», що дало можливість оперативно інформувати абітурієнтів про кількість поданих заяв у ВНЗ України; після подачі документів кожен із них міг відстежувати в он-лайн режимі за своїм рейтингом при вступі до обраного вишу тощо.

Моніторинг, який проведено нами у вересні 2009, метою якого було з'ясувати ставлення студентів перших курсів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації Черкащини до організації і проведення ЗНО в 2009 році, показав, що близько 39% респондентів вважають об'єктивним оцінювання своїх результатів тестування, 50,4% швидше задоволені результатами зовнішнього оцінювання, лише 2,7% студентів вважають, що за допомогою системи ЗНО не можна об'єктивно визначити рівень навчальних досягнень. За даними Фонду Демократичних Ініціатив рівень підтримки ЗНО серед абітурієнтів та їхніх батьків у 2010 році складає 84%.

Респонденти оцінили проходження самої процедури, що так важливо для організаторів з підготовки персоналу для роботи на пунктах тестування.

Тому вивчати думку учасників ЗНО для нас є важливою справою і ставимо перед собою завдання здійснити цю роботу у вересні 2010 року, охопивши студентів першого курсу ВНЗ Черкаської області.

Аналіз результатів ЗНО, процедур його проведення свідчить про те, **як зазначає міністр освіти**, що практикою породжено велику кількість нових питань, на які необхідно дати відповідь у найближчий час. Зокрема, подальшого вдосконалення вимагає робота, спрямована на **поліпшення змісту тестів**.

Потребують негайного перегляду програми ЗНО з української мови і літератури, іноземних мов, математики, історії України. Потрібно розгорнути роботу, спрямовану на підготовку **різномірівневих тестів** з окремих предметів, враховуючи відповідні запити університетів.

Потребують перегляду деякі аспекти процедур проведення ЗНО. Зокрема, йдеться про **надання можливості абітурієнтам складати тести кілька разів, розмежування в часі проведення тестувань для тих, які закінчили школу в попередні роки, і тих, які отримали атестати в поточному році**. Багато питань буде вирішено в процесі підготовки та проведення цієї кампанії в 2011 році.

Є потреба більш якісніше провести роз'яснювальну роботу серед майбутніх випускників, їхніх батьків, учителів про дотримання абітурієнтами правил проходження ЗНО у 2010-2011 навчальному році. Необхідно працювати над формуванням чесності, прозорості оцінювання, відповідальності (моральних цінностей) як з дорослими, так і молоддю. Факти для цього наводяться у підсумковому звіті **за результатами громадського спостереження ЗНО-2010**.

Найбільшими порушниками процедур цього річного тестування виявилися самі ж абітурієнти, які:

- запізнювалися на початок ЗНО, в результаті чого були позбавлені права складати тестування;

- намагалися скористатися допоміжними засобами (шпаргалки, підручники, посібники, мобільні телефони).

Залишається також актуальним проведення пробного тестування, оскільки кожен з майбутніх абітурієнтів знайомиться з самою процедурою. Особливо важливим воно є для випускників минулих років. **Тому є важливим завдання щодо якісного проведення роз'яснювальної роботи серед майбутніх випускників ЗНЗ та минулих років у засобах масової інформації.**

Сьогодні особливі слова вдячності начальникам відділів (управлінь) освіти Валентині Миколаївні Новак (Умань), Олександрю Гавриловичу Лавренюку (Черкаси), Таїсії Григорівні Руснак (Сміла), Олександрю Михайловичу Луцику (Золотоноша), Юрію Миколайовичу Безверхому (Маньківка), Валерію Петровичу Кочегурі (Корсунь-Шевченківський район), Юрію Олександровичу Дядченку (Шполянський район), відповідальним за ЗНО, пунктів тестування, всьому персоналу за роботу щодо організації і проведення ЗНО-2010.

Високу оцінку отримали екзаменатори за перевірку відкритої частини тестів з української мови і літератури та іноземних мов. **Зроблено висновок: не боятися залучати до такої роботи молодих фахівців (звичайно, з високим рівнем фахових знань).** Перевірку здійснювали успішно і якісно. Є пропозиція: створити групу молодих фахівців, з якими пройти навчання за програмою Українського ЦОЯО з питань перевірки відкритої частини тестів з англійської мови.

Рекомендації за результатами проведення ЗНО-2010, подані громадськими організаціями, підтримуємо:

Покращити фінансування ЗНО. Оплата праці персоналу пунктів тестування є непомірно малою порівняно з відповідальністю, яку беруть на себе організатори.

Завчасне затвердження та оприлюднення Умов прийому до ВНЗ, з якими повинен ознайомитися абітурієнт до реєстрації на зовнішнє незалежне оцінювання. Це беззаперечно сприятиме організаційному та фінансовому плануванню проведення тестування.

Запровадити стягнення відшкодування з учасників тестування, які виявили бажання взяти участь у ЗНО. Таким чином, абітурієнт, який зареєструвався, але згодом передумав складати ЗНО, мав би відшкодувати витрати з держбюджету, передбачені на виготовлення, логістику та перевірку його роботи.

Результати ЗНО 2010р.

Процентне відношення 200-бальних оцінок до кількості зареєстрованих абітурієнтів в розрізі областей

Черкаська область на 9 місці

п/п	Назва міста/області	Процентне відношення бальних оцінок до кількості зареєстрованих абітурієнтів	200-
	Львівська	0,0048 %	119
	Хмельницька	0,0037 %	45
	Рівненська	0,0029 %	37
	Тернопільська	0,0029 %	28
	м. Севастополь	0,0027 %	9
	Волинська	0,0026 %	28
	Закарпатська	0,0026 %	26
	Черкаська	0,0024 %	29

У 2009 році 23 випускники мали по 200 балів з одного предмета, з них п'ятеро – по 200 балів з двох предметів.

Кількість випускників 2010 року, які отримали 200 балів (за предметами)

Предмет	Кількість випускників
Математика	10
Українська мова та література	8
Історія України	4
Біологія	2
Географія	1
Хімія	1
Фізика	1
Всього	27

Навчальні заклади, випускники яких отримали 200 балів на зовнішньому незалежному оцінюванні 2010 року

Район/місто	Кількість випускників (усього)	Назва навчального закладу	Кількість випускників	ПІБ
Черкаси	13	Перша міська гімназія Черкаської міської ради Черкаської області	1	Старовойтова Валерія Олександрівна

			Черкаська гімназія № 31 Черкаської міської ради Черкаської області	2	Шарабурова Катерина Ігорівна, Щербаков Максим Якович
			Черкаська загальноосвітня школа I-III ступенів № 15 Черкаської міської ради Черкаської області	1	Лисенко Ірина Костянтинівна
			Черкаська спеціалізована школа I-III ступенів № 17 Черкаської міської ради Черкаської області	1	Кулинич Ольга Віталіївна
			Черкаський колегіум «Берегиня» Черкаської міської ради Черкаської області	1	Леус Артем Васильович
			Черкаський фізико- математичний ліцей (ФІМЛП) Черкаської міської ради Черкаської області	7	Пустовіт Дмитро Юрійович, Заставенко Анна Анатоліївна, Клим'юк Ігор Юрійович, Поліщук Євгеній Юрійович, Колодич Анна Євгеніївна, Підласа Роксолана Андріївна, Швець Ростислав Анатолійович
	Черкаський	1	Хацьківська загальноосвітня школа I-III ступенів Черкаської районної ради Черкаської області	1	Махаринець Сергій Васильович
	Сміла	6	Смілянська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Смілянської міської ради Черкаської області	1	Руденко Олександра Геннадіївна
Смілянська загальноосвітня школа I-III ступенів № 7 Смілянської міської ради Черкаської області			1	Кімнатний Микола Олександрович	
Смілянська спеціалізована школа I-III ступенів № 12 Смілянської міської ради Черкаської області			1	Давиденко Володимир Олексійович	
Смілянський природничо – математичний ліцей Смілянської міської ради Черкаської області			3	Бардадим Іван Володимирович, Супіна Олександра Сергіївна, Ткаченко Олексій Федорович	
	Умань	3	Уманська загальноосвітня школа I-III ступенів №3 Уманської міської ради Черкаської області	2	Ситковецька Ірина Володимирівна (два предмети)
			Уманська міська гімназія Уманської	1	Семененко Андрій Сергійович

			міської ради Черкаської області		
	Корсунь-Шевченківський	1	Гімназія Корсунь-Шевченківської районної ради Черкаської області	1	Процик Катерина Валеріївна
	Золотоноша	1	Золотоніська загальноосвітня школа I-III ступенів № 3 Золотоніської міської ради Черкаської області	1	Береза Алла Григорівна
	Кам'янка	1	Кам'янська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 Кам'янської районної ради Черкаської області	1	Ярошук Олександр Володимирович
	Шпола	1	Шполянська загальноосвітня школа I-III ступенів №1 Шполянської районної ради Черкаської області	1	Хорват Христина Олександрівна
	Випускник минулих років	1			

Результати зовнішнього незалежного оцінювання, які виявили випускники 2010 року, свідчать про достатню якість освітніх послуг, що надаються загальноосвітніми навчальними закладами області. Так, відсоток учасників ЗНО області, які за рейтинговою шкалою мають від 150 до 200 балів, з усіх предметів перевищує середній показник в Україні (див. табл. 4):

Таблиця 4

Предмет	Відсоток учасників, які мають 150-200 балів, в Україні	Відсоток учасників, які мають 150-200 балів, у Черкаській області
Українська мова і література	51,02	57,09
Математика	52,21	58,12
Історія України	49,43	65,72
Біологія	51,92	61,48
Географія	50,49	51,25
Англійська мова	53,89	57,49
Фізика	51,21	55,45
Хімія	52,6	58,12
Німецька мова	49,68	55,14
Французька мова	51,17	59,19
Іспанська мова	48,4	66,67

Значно менше тих, хто набрав менше 124 балів (див. табл. 5):

Таблиця 5

Предмет	Відсоток учасників, які набрали 123,5 і менше балів, в Україні	Відсоток учасників, які набрали 123,5 і менше балів, у Черкаській області
Українська мова і література	9,65	6,68
Математика	8,33	5,07
Історія України	7,12	0
Біологія	6,82	4,66
Географія	9,92	8,69
Англійська мова	8,36	6,64
Фізика	8,39	6,71

Хімія	6,98	5,07
Німецька мова	7,24	5,44
Французька мова	9,09	5,93
Іспанська мова	7,78	0

Аналіз ЗНО-2010 показав, що результати з української мови та літератури протягом 2009-2010 років стабільні (див табл. 6): 57% учасників отримали від 150 до 200 балів; набагато кращі успіхи за такими ж показниками у порівнянні з минулим роком з таких предметів:

	2009 рік	2010 рік
Історія України	56,8%	65,6
Біологія	55,2%	61,4
Хімія	52,8%	58,1
Французька мова	37,3%	59,2
Німецька мова	28,2%	55,2
Іспанська мова	0%	66,7
Математика	57,4%	58,14

Порівняльні показники за типами шкіл Українська мова і література

		100	124	136	1	183,
		-123.5 %	-135.5 %	-161,5 %	62-183 %	5-200 %
Загальноосвітні навчальні заклади	009	7,2	11,3	46,7	9,1	5,7
	010	7,2	12,2	47,9	7,8	4,9
Спеціалізовані школи	009	4,2	7,3	40,5	6,0	12,1
	010	2,9	5,8	46,2	7,6	7,5
Колегіуми	009	0,7	2,8	34,7	5,8	16,0
	010	0,0	4,3	39,6	4,6	11,5
Лицеї	009	0,0	1,2	22,2	6,1	20,4
	010	1,6	3,2	28,5	6,4	20,2
Гімназії	009	2,8	4,1	31,4	3,7	18,2
	010	1,4	3,8	33,1	1,3	20,5

Математика

		100	124	136	1	183,
		-123.5 %	-135.5 %	-161,5 %	62-183 %	5-200 %
Загальноосвітні навчальні заклади	009	8,0	13,7	47,6	6,3	4,4
	010	5,0	12,9	51,7	6,4	3,9
Спеціалізовані		4,1	6,3	41,3	3	13,3

школи	009				5,0		
	010	3,3	6,8	44,3	8,1	3	7,4
Колегіуми	009	1,1	6,8	25,8	4,7	5	23,6
	010	1,3	2,6	37,7	5,5	4	13,0
Ліцеї	009	0,4	0,8	17,4	8,8	4	32,6
	010	1,5	3,3	25,2	1,9	4	28,0
Гімназії	009	5,2	7,9	35,9	7,0	3	14,0
	010	1,4	2,6	37,4	4,3	4	14,2

Історія України

		100 -123.5 %	124 -135.5 %	136 -161,5 %	1 62-183 %	183, 5-200 %
Загальноосвітні навчальні заклади	009	7,3	14,5	45,0	7,1	2
	010	7,0	15,2	48,4	4,1	2
Спеціалізовані школи	009	6,4	13,7	46,7	4,2	2
	010	3,3	6,8	44,3	8,1	3
Колегіуми	009	1,1	4,5	47,2	9,3	3
	010	1,3	2,6	37,7	5,5	4
Ліцеї	009	0,6	1,8	20,9	0,9	5
	010	1,5	3,3	25,2	1,9	4
Гімназії	009	3,9	7,1	34,8	8,7	3
	010	1,4	2,6	37,4	4,3	4

З української мови та літератури найкраще справилися із завданнями тесту і отримали результати **високого і достатнього** рівнів абітурієнти міст: Сміла, Умань, Черкаси, Канів, Ватутіне, Золотоноша та Корсунь-Шевченківського району.

З української мови і літератури найкращі результати серед **гімназій** мають: Уманська міська гімназія, Корсунь-Шевченківська гімназія, Черкаська перша міська гімназія, Черкаська гімназія № 31, Канівська гімназія імені Івана Франка; серед **колегіумів** - Черкаський колегіум "Берегиня", серед **ліцеїв** - Смілянський природничо-математичний ліцей, Черкаський гуманітарно-правовий ліцей, Черкаський фізико-математичний ліцей (ФІМЛІ), Тальнівський економіко-математичний ліцей, Катеринопільський ліцей; серед **спеціалізованих шкіл** - Степанецька спеціалізована школа І-ІІІ ступенів Канівської районної ради.

З історії України високі показники мають випускники міст: Умань, Черкаси та Корсунь-Шевченківського, Чорнобаївського, Городищенського, Лисянського районів.

З історії України найкращі результати серед **гімназій** мають: Уманська міська гімназія, Черкаська перша міська гімназія, Черкаська гімназія № 31; серед **колегіумів** – Черкаський колегіум "Берегиня". серед **ліцеїв** - Черкаський гуманітарно-правовий ліцей, Катеринопільський ліцей, Черкаський фізико-математичний ліцей (ФІМЛІ); серед **спеціалізованих шкіл** - : Черкаська спеціалізована школа I-III ступенів № 17, Шевченківська спеціалізована загальноосвітня школа-інтернат з поглибленим вивченням предметів гуманітарно-естетичного профілю Звенигородської районної ради, Черкаська спеціалізована школа I-III ступенів № 28, Костянтинівська спеціалізована школа I-III ступенів Смілянського району.

Проаналізувавши результати тестування з математики у 2010 році, можна зробити висновок, що в цілому по області від 100 до 150 балів набрали менше учасників тестування, ніж є середньо статистичні показники по Україні, а від 150,5 до 199,5 балів – вище від середньостатистичних показників. Але не можна заспокоюватися, взявши лише ці дані, оскільки 16% учнів не змогли набрати більше 135 балів. Причиною цього є, на нашу думку, декілька факторів: несвідомий вибір математики для тестування на ЗНО; обраний школами та учнями профіль навчання передбачає вивчення математики лише на рівні стандарту, який не дає бази знань, достатньої для успішного складання іспитів без додаткової підготовки; відсутність у багатьох школах курсів за вибором з математики не здійснюється системний контроль обчислювальних навичок учнів з боку адміністрації шкіл.

Отже, перед школами стоїть завдання:

- Вивчати, аналізувати запити та потреби учнів щодо вибору профілів навчання у старшій школі.
- Проводити системну роботу з учнями та їхніми батьками щодо свідомого вибору предметів для зовнішнього тестування.
- Оптимально використовувати варіативну складову для надання можливості учням поглибити та систематизувати знання з метою якісної підготовки до вступу у ВНЗ.
- Керівникам навчально-виховних закладів постійно здійснювати контроль обчислювальних навичок учнів та аналізувати ці результати, що сприятиме підвищенню відповідальності вчителів і учнів за досягнення базової математичної підготовки.

З математики найкращі результати у абітурієнтів міст: Сміла, Черкаси, Канів, Ватутіне та Корсунь-Шевченківського району. Низькі результати - Лисянського, Уманського, Драбівського (див. діагр. 3).

З математики найкращі результати серед **гімназій** мають: Уманська міська гімназія, Канівська гімназія імені Івана Франка, Черкаська гімназія № 31; серед **колегіумів** - Черкаський колегіум "Берегиня", серед **ліцеїв** - Черкаський фізико-математичний ліцей (ФІМЛІ), Смілянський природничо-математичний ліцей, Тальнівський економіко-математичний ліцей,

Соколівській ліцей Жашківської районної ради; серед **спеціалізованих шкіл** - Смілянська спеціалізована школа I-III ступенів № 12, Черкаська спеціалізована школа I-III ступенів № 17, Канівська спеціалізована школа I-III ступенів № 6 з поглибленим вивченням іноземних мов.

Моніторингові дослідження. Які дослідження проведено і який зміст науково-методичного супроводу?

У минулому навчальному році проведено моніторингове дослідження щодо ставлення молоді та інших категорій населення до реформ у галузі освіти, соціологічне дослідження з питань переходу до 12-річного терміну навчання, моніторингове дослідження стану організації профільного навчання у ЗНЗ, дистанційне моніторингове дослідження рівня сформованості у випускників ЗНЗ навичок використання інформаційно-комунікативних технологій у практичній діяльності, моніторинг стану організації проведення ЗНО.

Результати моніторингових досліджень (певна частина) подано у журналах «Педагогічний вісник» №1, 3 за 2010 рік, а також випущено збірник матеріалів моніторингових досліджень за 2009-2010 роки, який записано на диски і вручено завідуючим РМК (ММК).

Протягом 2008-2010 років проведено моніторинг стану впровадження профільної школи. На основі висновків розроблено методичні рекомендації до серпневих конференцій (направлено на електронні адреси відділів освіти, записано на диски).

Науково-методичний супровід ЗНО і запровадження моніторингових досліджень активно розпочато з 2007- 2008 навчального року.

Проведено спецкурс очно-дистанційної форми «Компетентнісний підхід до системи педагогічних вимірювань та управління якістю освіти», яким охоплено **437** заступників директорів загальноосвітніх навчальних закладів Катеринопільського, Звенигородського, Кам'янського, Маньківського, Монастирищенського, Драбівського, Золотоніського, Канівського, Черкаського, Тальнівського, Лисянського, Смілянського, Уманського районів, м.Черкаси, м. Ватутіне, м. Золотоноші, м. Канева. Обмін досвідом, співпраця вчителів, методистів методкабінетів та інституту післядипломної освіти сприяли поглибленню знань з методики оцінювання, використання тестових технологій, розширенню мережі опорних шкіл з питань упровадження моніторингових досліджень. Якщо у 2007 році таких закладів було **9**, то у 2010 - **80**. Актуальність та необхідність поглиблення знань з проблеми спецкурсу підтверджується результатами проведення методичних тижнів, виїздами з метою надання методичної допомоги, організації консультацій, спонукає до продовження у 2010-2011 н. р. підготовку освітян за названими програмами.

Варто зазначити, що опитування освітян показало: виникає ряд труднощів при створенні інструментарію моніторингових досліджень, узагальненні результатів досліджень та математичній обробці даних. Розв'язком даної проблеми стало створення обласних творчих груп заступників директорів, методистів лабораторії-центру ЗНО і моніторингу якості освіти, які розробили інструментарій щодо проведення моніторингових досліджень, методичні рекомендації, а саме: «Моніторинг навчальних

досягнень учнів», «Моніторинг стану роботи з формування здорового способу життя дітей та учнівської молоді», «Моніторингове дослідження стану організації профільного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах Черкаської області», що вже пройшли рецензування і випущені до серпневих конференцій ; розробка електронних програм «Знайка», «МоНД» (пройшли апробацію у Канівському та Лисянському районах). Пропонуємо провести навчання методистів РМК(ММК) за названими програмами у вересні місяці.

Так як моніторингові дослідження будуть продовжуватись і в наступному навчальному році, **необхідно вдосконалювати систему підготовки до їх проведення та забезпечити участь освітян області у національних та міжнародних дослідженнях 2010-2012 років. Розробити на підставі результатів участі учнів у міжнародному моніторинговому дослідженні якості природничо-математичної освіти TIMSS - 2007 програми, методичні заходи, спрямовані на якісну підготовку учнів і вчителів до участі у міжнародних дослідженнях 2011 року. Оптимально використати збірник тестових завдань за програмою TIMSS (2007 року). Тестові завдання можна використовувати для підготовки олімпіадних завдань.**

Ураховуючи важливість вищезазначених проблем щодо підвищення рівня якості освіти в області, запитів освітян щодо необхідності удосконалення їхніх знань з моніторингу якості освіти та основ педагогічного оцінювання, запровадження зовнішнього незалежного оцінювання і участь у Міжнародних та Всеукраїнських моніторингових дослідженнях, необхідно:

- продовжити підготовку освітян до запровадження тестових технологій, постійного аналізу результатів моніторингових досліджень; обговорювати їх з педагогічними колективами, батьківською громадськістю з метою підвищення якості освіти, активної їхньої участі у цьому процесі;

- здійснити порівняльну оцінку результатів зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників 2009, 2010 років та визначати головні напрями розвитку сфер освіти в районі/місті, області, враховуючи думку громадськості;

- формувати вміння щодо використання педагогічної діагностики, яка забезпечує оперативний зворотний зв'язок, інформування вчителів та учнів про рівень навченості та своєчасну і систематичну корекцію процесу навчання, інформаційно-пізнавальної взаємодії обох сторін – учителя і учня.

Бажаю усім нам успіху у досягненні мети, вирішенні завдань у новому навчальному році. Впевнена, що результат буде високим, оскільки в управлінській діяльності оптимально використаємо важливі навички – діагностику, гнучкість і партнерство.

Н. М. Гладка,
завідувач лабораторії розвитку
освіти та педагогічних інновацій ЧОПОПІ

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ У ШКОЛІ

Процес модернізації освіти, нові пріоритети в освітній політиці, зміна концептуальних орієнтирів, зокрема реалізація особистісно-зорієнтованої парадигми, компетентнісного та технологічного підходів, вимагають перегляду основних напрямів розвитку освіти, в тому числі визначення чітких шляхів професійного розвитку педагогічних працівників. Нова стратегія вимагає нових педагогічних моделей, нової педагогічної культури, нового педагогічного змісту, а отже і нових підходів в організації методичної роботи з учителем.

Українська делегація на чолі з Дмитром Табачником взяла участь у 23 сесії Установчої конференції міністрів освіти у м. Любляна 4-5 червня 2010 року у м. Люблян (Республіка Словенія) відбулася 23 Установча конференція міністрів освіти країн-членів Ради Європи. Участь у конференції взяли представники 47 держав та численні міжнародні організації, що опікуються питаннями освіти. До складу делегації від України під головуванням Міністра освіти і науки України Дмитра Табачника входили президент Національної академії педагогічних наук Василь Кремінь та головний спеціаліст відділу суспільно-гуманітарної освіти департаменту загальної та середньої дошкільної освіти МОН Оксана Коваленко. Основна тема конференції "Освіта для сталого демократичного суспільства: роль вчителя" викликала гострий інтерес серед учасників, з огляду на те, що одними з пріоритетів соціального розвитку європейського простору є цілісне бачення суспільства та визначна роль у його формуванні освіти, яка повинна забезпечувати громадянам знання, вміння, навички, необхідні для вирішення проблем, з якими стикаються як у Європі, так і в усьому світі.

У ході конференції прийнято три основних документи, які визначатимуть протягом найближчих 3-4 років напрями роботи у сфері освіти, зокрема: **"Резолюція Ради Європи щодо Програми освіти на 2010-2014 роки у контексті існуючої інституційної реформи"** - програма, що представляє цілісне та узгоджене бачення ролі освіти в європейських державах, зосереджує увагу на важливості знання і розумінні прав людини, подальшому розвитку демократичної культури та міжкультурного діалогу; **"Резолюція щодо підвищення професійного розвитку вчителів через Програму "Песталоці"**, у якій міністри 47 держав закликали до визнання ролі вчителів та інших працівників системи освіти з метою сприяння формуванню правової культури, поваги до прав людини та демократичних свобод, висловивши свою підтримку програмі Ради Європи "Песталоці"; **Декларація за темою конференції "Освіта для сталого демократичного суспільства: роль вчителя"**. У документі висловлено рішучість щодо здійснення просвітницьких заходів, спрямованих безпосередньо на розмаїте та багатокультурне суспільство Європи з метою зниження соціальної напруженості та сприяння розвитку демократичної культури суспільства.

Визначено спільні цілі для майбутніх дій у галузі педагогічної освіти - побудова партнерських відносин у рамках освітнього співтовариства з метою активного залучення громадськості до розбудови системи освіти, забезпечення соціального визнання та підтримки професії вчителя.

Провідними напрямками науково-методичної роботи в ЗНЗ є :

- підвищення професійної компетентності педагогічних працівників, необхідної для забезпечення якості навчально-виховного процесу;
- удосконалення програмно-методичного супроводу реалізації навчальних програм ЗНЗ;
- науково-методичне сприяння інноваційному розвитку навчального процесу в ЗНЗ.

Сучасні підходи до організації методичної діяльності мають на меті акцентувати увагу на діалогічній і мікрогруповій формі роботи, індивідуальному проектуванні самоосвітньої діяльності педагогічних працівників.

Заступник директора з навчально-виховної роботи у школі — це педагог педагогів, лідер професійного розвитку вчителя, який завжди відчуває «биття пульсу» кожного вчителя зокрема і шкільного колективу в цілому.

Впровадження інформаційних та дистанційних технологій – вимога часу. Слід перш за все сформувати інформаційно-освітнє середовище навчального закладу, а це, насамперед, системно організована сукупність засобів передавання інформації, принципів взаємодії учасників навчального процесу, дидактичного, організаційного та методичного забезпечення, яка зорієнтована на задоволення потреб тих, хто навчається.

Новою формою організації методичної роботи є мережеві спільноти або об'єднання вчителів на регіональному рівні. Такі моделі дозволять створити єдину інформаційно-освітню мережу, мета якої більш повне забезпечення інформаційної підтримки навчального процесу, наукової, інноваційної та методичної роботи у всіх закладах освіти; розширення можливостей для підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у відповідності з потребами неперервної системи освіти; об'єднання зусиль і можливостей всіх суб'єктів мережевої взаємодії щодо впровадження в свою діяльність сучасних технологій; оперативне й ґрунтовне надання певної методичної допомоги щодо актуальних проблем освітнього середовища (на сьогодні це профільна освіта).

Критерії оцінювання Web-сайтів:

- ✓ Тип сайту (освітній, інформаційний, персональний тощо).
- ✓ Для кого призначена інформація.
- ✓ Кому належить сайт (організації, особі тощо).
- ✓ Дата створення/оновлення сайту.
- ✓ Чи існують посилання на інші джерела інформації (друковані чи електронні).
- ✓ Чи є посилання на пошукові системи.
- ✓ Чи можна знайти адресу сайту за допомогою пошукової системи.
- ✓ Чи існує зворотна адреса для зв'язку з сайтом.
- ✓ Чи існує карта сайту.

Бібліотека – головна ланка шкільного інформаційного центру

* ефективного використання джерел інформації;

* урізноманітнення видів навчально-виховної діяльності;

* підвищення інформаційної культури вчителів та учнів.

Рекомендуємо:

1. Проаналізувати рівень володіння інформаційно-комунікаційними технологіями педагогів школи.

2. Проаналізувати стан впровадження ІКТ у навчально-виховний процес.

3. Надати ґрунтовну методичну допомогу з виявлених проблем.

4. Допомогти кожному педагогу в розвитку його ціннісних орієнтацій і гуманістичної спрямованості, які визначають загальний підхід до реалізації актуальних проблем сучасної школи.

5. Надати вчителю, вихователю можливість усвідомити методологію вирішення професійно-педагогічних проблем, яка ґрунтується на гуманістичній парадигмі.

6. Розкрити перед педагогом способи побудови конкретних концепцій роботи школи і самого вчителя, враховуючи своєрідність умов їхньої діяльності.

7. Віднайти разом із учителем способи реалізації концептуальних схем у досвіді діяльності, особливо в організації дослідно-експериментальної роботи.

8. Орієнтувати вчителя на осмислення ним результатів педагогічних нововведень, сприяти виробленню критеріїв їх оцінки й самооцінки.

О. І. Паламарчук,

директор Текучанської загальноосвітньої
школи I-III ступенів Уманської районної ради

СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНИМ ЗАКЛАДОМ НА ОСНОВІ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Життя сучасного суспільства вражає швидкістю змін, що відбуваються, в тому числі, і у сфері освіти та освітніх технологій. Разом з тим, система освіти не передбачає можливості легкого впливу на неї, оскільки вона є одним із найбільш стабільних і консервативних інститутів. Тому сьогодні, в умовах кардинальних змін, неможливе застосування незмінних методів управління школою.

Різні запити замовників освітніх послуг (учнів, батьків, окремих прошарків суспільства, громадських організацій, держави) і вимоги суспільства спонукає директорів шкіл різного типу, як менеджерів освіти, самостійно визначати стратегічні дії, які відповідатимуть актуальним запитам споживачів і

замовників освіти. Це сьогодні стає основою управління навчальним закладом та визначає стратегію його розвитку. Відповідно, освітній менеджмент має будуватись на наукових засадах і має орієнтуватись на створення цілісної системи управління школою.

Головним інструментом для створення системи управління школою є планування її роботи: стратегічне, довгострокове, оперативне, короткострокове. В ході проведення цієї роботи приймаються управлінські рішення – програми дій адміністрації школи, вчителів, учнів, допоміжного персоналу.

Сучасна теорія менеджменту розрізняє **інтуїтивну** та **раціональну** технології прийняття рішень.

Перевага інтуїтивної технології полягає у швидкості прийняття рішень, а самий недолік у значній імовірності помилки.

Основною технологією прийняття управлінських рішень є раціональна технологія. Але вона вимагає збору та обробки величезного об'єму інформації, незалежно від типу навчального закладу. Беззаперечний позитив технології – прийняття об'єктивного рішення. Для ефективної роботи адміністрації школи очевидно необхідно застосовувати сучасні інноваційні педагогічні технології, що дозволяють максимально спростити обробку та аналіз величезного обсягу інформації, яка стосується всіх учасників навчально-виховного процесу, дозволяє суттєво економити час, а вивільнену енергію працівників направити в творче русло.

Сьогодні в на всеукраїнському рівні проходить експериментальну перевірку технологія проектування особистісно-розвивального змісту навчально-виховного процесу загальноосвітніх навчальних закладів (автор В.О. Киричук), що максимально оптимізує процес управління школою. В основі цієї педагогічної технології покладено психолого-педагогічний інструментарій – діагностично-проектуючий комп'ютерний комплекс (Універсал).

Дана програма та проект апробовані на Всеукраїнському та регіональному рівнях, відповідно до Положення про експертизу психологічного та соціального інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України, пройшла в грудні 2003 року експертизу і отримала відповідний сертифікат. На Сьомій міжнародній виставці навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні -2004» у номінації «Інноваційні педагогічні технології у навчальному процесі» даний науковий проект та програма посіли третє місце і, як результат відзначені бронзовою медаллю, а в 2006 р. у даній номінації зайняли перше місце і нагороджені золотою медаллю. Програма визнана як базова для здійснення сучасного підходу до розв'язування соціально-педагогічних проблем, реалізації проектного та особистісно-орієнтованого підходів до здійснення корекційно-розвивальної навчально-виховної роботи та створення системи управління навчальним закладом.

Базовим ядром даного діагностичного комплексу є запатентовані авторські діагностичні методики з допомогою яких ми маємо змогу наблизитись до реального стану розвитку кожного школяра та учнівського колективу в цілому. Зокрема застосовуються в нашій роботі:

- соціометричні та координатно-соціограмні методики вивчення соціальної активності та соціально-комунікативного розвитку учнів (соціометрія), вивчення стану формування ціннісних орієнтацій школярів у сфері спілкування;
- комп'ютерна програма „Соціум”;
- методика вивчення вад особистісного розвитку школярів;
- комп'ютерна програма „SOS”;
- методика вивчення ставлення батьків до дітей;
- вивчення ціннісних пріоритетів школярів;
- методики О. В. Киричука.

Основна мета застосування даної педагогічної технології, що виходить із цілей та завдань загальноосвітніх навчальних закладів України це створення раціональної системи управління навчальним закладом та внесення соціально доцільних змін у зміст і напрямки роботи школи. Організація роботи згідно з цією компонентно-структурною моделлю забезпечує системний підхід до організації роботи всіх учасників навчально-виховного процесу.

Ми повинні пам'ятати, що побудова системи управління в школі повинна в першу чергу ґрунтуватись на реальному стані об'єктів наших впливів, тобто учнях. Реальний стан сформованості соціально-психологічного розвитку кожного учня ми визначаємо на першому рівні проектування – „Діагностиці”.

В ході цього процесу ми отримуємо результати особистісного розвитку конкретних учнів, класних колективів, та всіх учасників НВП. В ході проведення діагностики досліджується соціально – комунікативний розвиток, вади особистісного розвитку, ціннісні пріоритети, ставлення батьків, рівень розумового розвитку. Така психолого-педагогічна діагностика та комплексний аналіз дають можливість встановити рівень особистісного розвитку кожного учня, виявити основні фактори впливу на його розвиток, відслідковувати динаміку психосоціального розвитку всього класного колективу.

Другим рівнем проектування в системі нашої роботи є „Аналіз та прогнозування”. На цьому рівні проектування визначаються сформовані проблеми розвитку всіх учасників НВП школи та основні проблеми і потенційні можливості особистісного розвитку учнів в класних колективах. Систематизовані проблеми та потенційні можливості розвитку особистості школярів, що відслідковуються за результатами діагностики та аналізу, в систематизовано вигляді з допомогою алгоритмів програми заносяться до спеціальних зведених таблиць, де згруповуються за змістом діяльності, встановлюється їх факторна вага, проводиться диференціація за напрямками та формами вирішення та визначаються найбільш вагомі проблеми для розв'язання.

В процесі «**Конструювання**» визначаються виховні завдання школи та тактичні задачі особистісного розвитку учнів і класних колективів на кожний семестр та проводиться в автоматичному та творчому режимах.

Постановка цілей і завдань в системі психолого-педагогічного проектування є ядром всього навчально-виховного процесу. Від правильності поставлених цілей і завдань на період організації та проведення корекційно-

виховної роботи залежить як ефективність розв'язання конкретних особистісних проблем учнів, так і результат всього навчально-виховного процесу. Це найскладніший етап, який максимально спрощується з допомогою алгоритмів програми. Конкретні виховні завдання школи перетворюються на виховні задачі, які визначаються і обґрунтовуються класними керівниками в конкретних класах у реальному виховному процесі.

Кореляційний аналіз проводиться за результатами діагностики і передбачає визначення основних проблем та потенційних можливостей розвитку особистості учнів за 9 напрямками і реалізується з допомогою алгоритмів програми та формує візитні картки класного колективу та школи в цілому.

На етапі програмування ми створюємо, або вибираємо готові ефективні навчально-виховні програми для навчального закладу та класних колективів у відповідності з визначеними виховними та тактичними виховними задачами із наявного банку програм. Тут знаходяться два банки програм, а саме: банк навчально-виховних програм та навчальних. Програмування відрізняється від традиційного педагогічного планування тим, що зміст, методи та організація навчально-виховного процесу підпорядковуються конкретним тактичним задачам, визначеним, на основі психолого-педагогічної діагностики, кількісного і якісного аналізу, попереднього прогнозування розвитку учнів. Проекти планів діяльності класних колективів складаються на основі виховних програм (тематичних, комплексних, цільових тощо) взятих як у готовому вигляді з банку виховних програм, та і розроблених самостійно, або у творчій групі, у вигляді творчих проектів на виконання загальношкільних завдань та конкретних тактичних задач у класі. Саме у творчих проектах класні керівники на основі інноваційних технологій створюють модель міжсуб'єктної взаємодії учасників навчально-виховного процесу.

Етап „Моделювання” визначає створення сюжетної лінії проектів НЗ та класних колективів на основі примірних програм.

На рівні „Планування” створюються проектно-модульні плани навчально-виховної роботи класних колективів та навчального закладу в цілому, проектується навчально-виховний зміст проектно-модульного плану, що є основою для створення в автоматичному режимі програми «Універсал» графічного плану на два семестри, системно-комплексного річного та семестрового плану, календарних планів роботи школи на визначений термін а також індивідуальних планів конкретних учасників НВП.

Графічне планування використовується з метою оптимізації та раціоналізації виховного процесу, а також для подальшого зберігання інформації.

Для реалізації запланованих напрямів роботи на етапі „Творення” створюються сценарії особистісно-розвивального змісту начально-виховної роботи класних колективів, груп учнів та навчального закладу.

На цьому рівні проектування реалізуються створені сценарії роботи, здійснюється контроль та визначається оцінка ходу впровадження визначених завдань. Два рази протягом навчального року проводиться моніторинг

розвитку кожного учня, класних колективів та навчального закладу, та проводиться корекція тактичних виховних задач.

Проводячи моніторинг розвитку розумових якостей і операцій мислення, сформованих в учнів школи ми відслідковуємо динаміку змін цих важливих процесів як позитивних, так і в негативних напрямках

Якщо запитати керівників навчальних закладів, як вони розуміють своє головне завдання у виконанні їхньої роботи, швидше за все вони дадуть відповідь: «Забезпечити учасників НВП умовами для проведення навчально-виховного процесу». Це дійсно головне завдання керівника але варто звернути увагу на більш повне визначення: «Забезпечити навчально-виховний процес, в межах існуючих ресурсів (можливостей), у відповідності з поставленими цілями». Для виконання цього завдання сучасні керівники шкіл повинні використовувати методологію проектного менеджменту (технології планування проектів), яка дозволить підвищити ефективність роботи будь-якої організації на 30 і більше відсотків. Практично будь-яка діяльність школи може бути представлена як сукупність проектів. Успіх проектів залежить від управління проектами, а саме: планування проектів; контроль і моніторинг проектів; кількісне управління проектів; управління ризиками тощо. Діагностично-проектуючий комп'ютерний комплекс «Універсал» дає змогу застосовувати сучасну проективну методику для ефективної організації навчально-виховного процесу на особистісно-орієнтованій основі для всіх ланок навчального закладу та забезпечити його ефективне управління.

С. А. Гнідая,
директор Смілянського природничо-математичного
ліцею Смілянської міської ради

УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, СПРЯМОВАНИХ НА ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

В сучасній літературі сьогодні зустрічається опис 10-12 педагогічних технологій, яким надано статус інноваційних. Зрозуміло, що використовувати всі технології жодна школа не наважиться, та це і не можливо. Кожен для себе обрав найбільш оптимальні варіанти.

Наш заклад також пройшов шлях пошуку і апробації різних технологій і на сьогоднішній день в ліцеї системно впроваджується інформаційна технологія навчання.

Ще у 2000 році колектив вчителів розробив програму інформатизації ліцею (№1), яку ми втілюємо в життя. Деякі пункти цієї програми вже виконані на 100% (навчання вчителів), деякі з'явилися значно пізніше.

У жовтні 2009 року група учнів третіх курсів розпочала навчання за програмою INTEL "Шлях до успіху" з курсу «Комп'ютерні технології та

майбутня професія»,. Даний курс має на меті сприяння розвитку в учнів навичок використання інформаційно-комунікаційних технологій для визначення власних схильностей і здібностей, пошуку в Інтернеті інформації щодо різних професій та особливостей ринку праці в Україні та на регіональному рівні.

13 квітня, ліцей відвідала експерт-спостерігач цієї програми пані Ірина Ігорівна Богослав, заступник директора з науково-методичної роботи НВК №16 м. Мелітополя (Запорізька обл.)

26 травня в ліцеї відзначався День науки. В рамках свята пройшов захист проектів учнів, що навчалися за програмою Intel "Шлях до успіху", курс "Комп'ютерні технології і майбутня професія". На захисті була присутня Ніна Пертівна Дементієвська, голова I*EARN в Україні, яка відзначила гарні доповіді ліцеїстів, а також вручила сертифікати.

3 травня цього року ліцей є пілотною школою у науково-дослідній роботі Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Академії педагогічних наук України на тему "Науково-методичні засади застосування комп'ютерно орієнтованих засобів у навчанні предметів природничого циклу в профільній школі" в частині «Науково-методичні засади побудови комп'ютерно-орієнтованого елективного курсу допрофільної підготовки учнів основної школи в галузі природничих дисциплін».

Саме завдяки використанню інформаційних технологій виникла ідея створення у ліцеї євроклубу «Ми - разом».

Цілі діяльності Клубу полягають у активному пропагуванні ідей європейської єдності в місцевому середовищі.

Основні форми роботи: круглі столи, ігри, ток-шоу; обміни і листування; організація днів національних культур країн ЄС; святкування Дня Європи; творчі конкурси, благодійні акції; обговорення проблем ЄС; День народження Євроклубу; міжнародна мережа Євроклубів; представництво Єврокомісій в Україні.

09-10 жовтня 2009 року надовго залишиться в пам'яті євроклубців та увійдуть в історію ліцея як дата заснування партнерських стосунків між Смілянським природничо-математичним ліцеєм та Самбірською спеціалізованою школою № 8 з поглибленим вивченням іноземних мов. П'ять членів євроклубу LIFE, координатор клубу Гринкевич Т.Р. та директор школи Юрків О.М. приїхали на запрошення євроклубу «Ми – разом» взяти участь у заходах присвячених Європейському дню мов та обмінятися ідеями і досвідом роботи. Президент клубу LIFE Оксана Тиховська разом з координатором Гринкевич Тетяною Романівною провели тренінг та гру Євроквест, в яких ліцеїсти разом з гостями поглиблювали свої знання з питань Євроінтеграції та Євросоюзу.

У травні євроклубівці ліцею були запрошені до друзів міста Самбора, щоб разом з ними взяти участь у V форумі євроклубів Львівщини. Представники обох клубів обмінялись досвідом роботи та представили свої проекти відзначення річниці заснування євроклубів. Ідеї були цікаві та несподівані. Але найцікавіше чекало попереду.

1 травня в центрі Львова відбулася хода учасників V форуму євроклубів Львівщини, серед яких були і ліцеїсти. Це було справжнє костюмоване дійство, тому що кожен євроклуб представляв одну з країн Європи. Справжнім культурним марафоном фестивалю стала гра Євроквест, в якій збірна команда євроклубівців «Life» і «Ми разом!» виборола III місце серед 29 команд - учасниць.

Низкою заходів відсвяткував ліцей першу річницю з дня створення євроклубу "Ми-разом!"

Ліцеїсти мали можливість ближче познайомитися з цікавинками про країни, що входять до ЄС, готуючи стіннівки.

Учні IV курсів перевірили свої знання англійської мови та інтелект в онлайн -вікторині " Що ви знаєте про ЄС".

Кульмінацією свята стала спортивно-інтелектуальна гра ЄВРОКВЕСТ

Ліцеїсти були учасниками "Другого Всеукраїнського Форуму молодіжної дипломатії", та працювали у секції "Формування іміджу України" . Брала ми участь і у Всеукраїнському турі Європейського Молодіжного Парламенту. Євроклубівці гідно представили молоде покоління, яке спроможне розробляти рішення нагальних політичних, економічних, соціальних та культурних проблем ЄС і світу з точки зору молоді.

Наступна технологія, яка знайшла широке впровадження у нашому закладі це особистісно орієнтоване навчання, яке будується на навчальному діалозі учня й учителя, який направлений на спільне конструювання програмної діяльності. При цьому обов'язково враховуються індивідуальна вибірковість учня до змісту, вигляду та форми навчального матеріалу, його мотивація, прагнення використовувати отримані знання самостійно, за власною ініціативою, в ситуаціях не заданих навчанням.

Найбільш вдало ця технологія використовується у позакласній та позаурочній роботі.

Сама улюблена технологія, якою захоплюються всі і учні і вчителі ліцею – це проектна технологія. Працюємо ми в ліцейних проектах («Ось – то я», «Вишиванка – це модно», «Історичні міста Сміли», «Кольорові кварки» тощо), національних (Український фен-шуй. Мій край - легенда... , Закони життя , Что в имени тебе моем?, Домашні улюбленці, Рослини-лікарі, Краплинками бісеру, Школа майбутнього, Мое місто, Їх коріння в Україні), міжнародних (Асоційовані школи ЮНЕСКО, Challenges in Schools, I*EARN, Science Across the World, Mondialogo, Global Gateway). Цілі і завдання проектної технології не тільки передавати учням суму знань, а ще й навчити здобувати ці знання самостійно. Застосовувати їх для розв'язування нових пізнавальних і практичних завдань, сприяти формуванню в учнів комунікативних навичок, прищепити учням уміння збирати інформацію, робити всебічний аналіз, висувати гіпотези, робити висновки.

Важливою новиною для нас стало те, що за результатами конкурсу та за погодженням з Міністерством освіти і науки наш ліцей запрошується до участі у першому етапі європейської програми «Навчаймося разом», яка стартувала у квітні 2010 року. Такі ж запрошення отримали ще 9 шкіл України.

Програма «Навчаймося разом» сприяє встановленню тривалих партнерських зв'язків між школами Великої Британії та школами понад 60 країн світу. Через партнерство між школами, програма будує стосунки між молоддю різних країн на принципах взаєморозуміння та довіри задля створення більш безпечного світу у майбутньому. Метою програми є розбудова шкіл, у яких вивчаються та визнаються різні культури. Програма створювалась у співпраці з керівниками освіти, управліннями освіти та освітянами з усього світу. Програма «Навчаймося разом» уже доступна у 20 країнах Європи.

28 червня у Києві а резиденції посла Великої Британії підписано меморандум про вступ України до європейської освітньої програми "Навчаймося разом!". Під час підписання були посол Великої Британії, Заступник міністра освіти Борис Жебровський, Голова представництва Британської ради в Україні Маргарет Джек та директори і керівники проекту з 10 шкіл України.

Застосовується у ліцеї технологія інтерактивного навчання, технологія розвитку критичного мислення.

7 грудня 2009 року підписан наказ №1100 "Про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі Смілянського природничо -математичного ліцею Смілянської міської ради Черкаської області". Тема експерименту: "Створення сприятливого освітнього середовища як чинника формування компетентного випускника сучасної школи". Протягом 5 років педагогічний і учнівський колективи разом з батьківською громадою будуть працювати над створенням у ліцеї умов сприятливих для формування компетентного випускника сучасної школи. Цим наказом науковим керівником експерименту призначено завідувача лабораторії корекційної педагогіки Інституту інноваційних технологій, кандидата історичних наук Єрмакова Івана Гнатовича.

10 грудня 2009 року відбулася перша зустріч педагогічного колективу з Єрмаковим І.Г., який проводитиме постійно діючий семінар протягом роботи закладу в експерименті. Спілкуючись з педагогами, Іван Гнатович особливу увагу звернув на педагогіку життєтворчості як один із головних аспектів формування сприятливого освітнього середовища. Було розглянуто питання середовища як частини освітнього простору, зосереджено увагу колективу на необхідності не лише вивчення досвіду освітян з тематики експерименту, а й на створенні власних інструментаріїв.

О. А. Чумаченко,
директор Кам'янського еколого-економічного
ліцею Кам'янської районної ради.

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У НАВЧАННІ ТА ВИХОВАННІ ЛІЦЕЇСТІВ ЧЕРЕЗ УЧАСТЬ У ВСЕУКРАЇНСЬКИХ І МІЖНАРОДНИХ НАУКОВО-ОСВІТНІХ ПРОЕКТАХ "УКРАЇНА-ЄВРОПА-СВІТ" ТА КОНКУРСАХ МАН

Свого часу Д.І.Менделєєв сказав: „Найперше, що має зробити вчитель, це розвинути в учнів дух допитливості”. Залучити учня до самостійної пізнавальної діяльності, диференціювати процес навчання, навчити використовувати найраціональніші способи роботи, забезпечити емоційну підтримку учнів, створити ситуацію успіху, зуміти максимально розвинути творчі здібності дитини – ось далеко не повний перелік завдань, які необхідно вирішити учителю для досягнення успіху у роботі з обдарованими дітьми. Ці завдання успішно вирішують педагогічні працівники **Кам'янського еколого-економічного ліцею**. Підтвердженням є результати участі учнів у Всеукраїнських інтелектуальних змаганнях.

Щороку на початку лютого у Києві в рамках тижня всеукраїнських і міжнародних науково-освітніх проектів **"Україна-Європа-Світ"** на базі Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді проводився Всеукраїнський чемпіонат з інформаційних технологій **«Екософт»** та конкурс винахідництва і раціоналізаторства.

Чемпіонат проводиться з метою виявлення та підтримки обдарованої учнівської молоді в галузі інформаційних технологій. Для участі в чемпіонаті запрошувалися учні, вихованці загальноосвітніх, позашкільних і професійно-технічних навчальних закладів, а також студенти, аспіранти вищих навчальних закладів України. У програмі чемпіонату обов'язкова демонстрація електронної презентації на авторську розробку і стендовий матеріал щодо розробки.

Учасники розподілялися відповідно до освітнього рівня та за категоріями апаратних і програмних засобів.

На кінець лютого, ліцеїсти традиційні учасники Всеукраїнського конкурсу «**Intel-ЕкоУкраїна**» національного етапу міжнародного конкурсу науково-технічної творчості школярів **Intel ISEF**.

Березень-квітень. НЕНЦ приймає III етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів **Малої академії наук України**.

9-11 лютого 2010 року в Києві у рамках тижня всеукраїнських і міжнародних науково-освітніх проєктів "**Україна-Європа-Світ 2010**" на базі Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді проводився Всеукраїнський чемпіонат з інформаційних технологій «**Екософт 2010**» та конкурс винахідництва і раціоналізаторства.

Чемпіонат проводиться з метою виявлення та підтримки обдарованої учнівської молоді в галузі інформаційних технологій. Для участі в чемпіонаті запрошувалися учні, вихованці загальноосвітніх, позашкільних і професійно-технічних навчальних закладів, а також студенти, аспіранти вищих навчальних закладів України. У програмі чемпіонату обов'язкова демонстрація електронної презентації на авторську розробку і стендовий матеріал щодо розробки. Учасники розподілялися відповідно до освітнього рівня та за категоріями апаратних і програмних засобів.

Деякі наші результати участі у всеукраїнських і міжнародних науково-освітніх проєктах:

- Безверха Ірина призер Всеукраїнського чемпіонату з інформаційних технологій «Екософт 2010» в категорії навчальних програм. Тема роботи: "Інтерактивні і класичні математичні тести" .
- Іванченко Ольга - призер Всеукраїнського конкурсу «Intel-ЕкоУкраїна-2010» національного етапу міжнародного конкурсу науково-технічної творчості школярів Intel ISEF 2010. Тема роботи: «Біокотел» .
- "Екософт 2009" – Попов Ярослав призер в категорії «Web-розробки» з програмним засобом «Проектування і розробка Web-сайту державного підприємства Кам'янський спиртогорілчаний комбінат за допомогою HTML та JavaScript».
- Іванчина Анна призер «Екософт 2008» в категорії «Web-розробки». Тема роботи: Конструювання та створення еколого-економічної інформаційної системи на прикладі сайту "Технології утримання та розмноження страусів в умовах Черкащини".

За сім років здобуто 69 Дипломів переможців обласного етапу конкурсу МАН. Всеукраїнський конкурс-захист науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України проводиться з метою духовного, творчого, інтелектуального розвитку дітей України, виховання їх в дусі патріотизму та демократичних цінностей, створення умов для формування інтелектуального потенціалу нації. Основними завданнями конкурсу є

виявлення та підтримка обдарованих дітей, залучення інтелектуально та творчо обдарованої учнівської молоді до науково-дослідницької та експериментальної роботи, формування активної громадянської позиції, виховання самостійності, наполегливості, вміння формувати і відстоювати власну думку.

Говорячи про педагогічні інновації у практиці ліцею, хочу наголосити на тому, що саме інформаційні технології дають простір для творчості, польоту думки, вираження внутрішнього «я» кожної особистості. Із сучасної школи зникла буденність. Кожного дня можна творити, наприклад, створюючи нові альтернативні види біопалива чи досліджуючи районовані сорти яблук та презентувати результати на науково-практичному товаристві за допомогою інтерактивної дошки. Ліцеїсти використовуючи сучасні Інтернет-технології, конструюють і створюють еколого-економічні інформаційні системи, такі як «Технології утримання та розмноження страусів в умовах Черкащини», «Веб-сайт державного підприємства Кам'янський спиртогорілчаний комбінат», які отримують Дипломи переможців в категорії Web-розробки на Всеукраїнських конкурсах. Використовуючи комп'ютерні імітаційно-моделювальні програми, наприклад, програми з імітації експерименту, учитель і учень досліджують закономірності, які недоступні для спостереження в природних умовах.

РОЗДІЛ II

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ РЕГІОНІВ

А. В. Присяжнюк,
директор Лисянської загальноосвітньої
школи I-III ступенів №2 Лисянської районної ради

ПАРТНЕРСТВО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ С СЕЛИЩНОЮ ГРОМАДОЮ У ВИХОВАННІ ОСОБИСТОСТІ

Споконвічно школа розвиває партнерські відносини. Партнерство – це встановлення та розвиток взаємовигідних відносин між школою, вчителями. Учнями, членам громади і спонсорами для спільного вирішення загальних проблем. Партнерствам на базі школи властиві такі характеристики: взаємовигідність, прозорість, волонтерство, двостороннє спілкування, чесність, повага, рівність.

Партнерство на базі школи – це можливість поліпшити імідж школи, можливість залучити додаткові людські та матеріальні ресурси для підтримки школи для задоволення потреб і інтересів громади. Партнерства створюють соціальний капітал, поліпшують взаєморозуміння, довіру і взаємодію між представниками різних секторів громади. Відповідно вони служать зміцненню демократії.

Партнерство школи і місцевої громади включає таку групу показників: спрямованість ресурсів школи на розвиток громади, громадянської самоорганізації і самоуправління; розвиток у школі та громаді традиції в практики громадянської активності; наявність на місцевому рівні реальних структур громадянського суспільства і гарантій їхнього стабільного розвитку.

Модель партнерства школи та громадськості селища: школа (навчальні заклади, дошкільні установи, сім'ю та батьківський всеобуч, селищну раду, відділ РДА у справах молоді та спорту, РУССДМ, районну бібліотеку, Будинок дитячої та юнацької творчості, Товариство Червоного Хреста, відділ внутрішніх справ, районну раду афганців та ліквідаторів на ЧАЕС, районні та селищні ради ветеранів.

Сім'я, батьківський всеобуч. Головні напрямки роботи з батьками: ознайомлення з умовами життя сім'ї, її психологічним кліматом, особливостями поведінки дитини в сім'ї; визначення рівня педагогічної культури батьків; виявлення труднощів, які відчують батьки; виявлення позитивного досвіду сімейного виховання з метою його поширення; допомога батька у підвищенні їхньої педагогічної культури; залучення батьків до організації позашкільної вихованої роботи; поширення досвіду роботи з батьками; створення банків науково-методичної інформації з проблем сім'ї, роботи з батьками та сімейного виховання.

У зв'язку з переосмисленням і реалізацією власної моделі освітнього закладу, ми гостро відчули необхідність глибокої професіоналізації співпраці педагогічного колективу з батьками учнів та громадськістю

Селища. Цілеспрямована взаємодія вчителів і батьків є запорукою успіху у нелегкій справі формування особистості. Творча група вчителів школи готує тематичні листи, поради, пам'ятки, блоки інформації для батьків. Ми залучаємо їх до підготовки і проведення урочистих подій і концертів, організуємо екскурсії на підприємства, семінари з обміну досвідом у батьківських колективах, стали традиційними родинні свята.

У закладі постійно діє «Батьківський всеобуч» та «Школа молодих батьків», де проводяться лекції, психологічні тести, анкетування, диспути, діагностування батьків, батьківські круглі столи, ділові ігри, аналізуються конкретні випадки – все це сприяє розширенню батьківського кругозору щодо виховання власної дитини.

Забезпечення взаємодії з громадськістю селища. Цілеспрямована взаємодія вчителів, батьків, громадськості є запорукою успіху на прогнозований результат: висока культура поведінки учня; відсутність правопорушень, активізація діяльності учнів в системі шкільного самоврядування, активна участь батьків та громадськості у житті школи.

Науковий підхід та практичний досвід доводить, що партнерство школи з громадськістю селища сприятиме передусім розвиткові особистості дитини, формуванню в неї громадянської та патріотизму, умінню жити в гармонії природою, громадою, родиною, з самою собою.

Т. І. Залізна,

ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІТНЬОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ УЧНІВ

Ось уже декілька років поспіль пришкільний оздоровчий табір «Дружба» Ватутінської загальноосвітньої школи I-II ступенів №2 ім. М. Ф. Ватутіна гостинно відчиняє двері у казкову країну, де щоліта відпочивають діти, В цьому році його відвідала найбільше кількість дітей серед шкіл міс та – 233 юних мандрівників вирушили у цікаву подорож, що складає на 37 осіб більше, ніж у 2009 році. Керівництво табу намагалося використати відпочинок дітей для їх комплексного оздоровлення через використання традиційних та інноваційних форм табірної роботи, формувати позитивну мотивацію на здоровий спосіб життя.

Виховна робота у пришкільному оздоровчому таборі «Дружба» формується в трьох напрямках: спортивно-оздоровча, художньо-естетична та гурткова робота.

Сьогодні найгострішою проблемою в нашому суспільстві є стан здоров'я населення, в тому числі й дитячого. Відомо, що в тій же мірі, в якій демократія є прелюдією людського розвитку, здорові діти – в повному розумінні цього слова є основою для розвитку країни. Нажаль, абсолютно здорових дітей у нас мало, за деякими публікаціями всього 5-10%. Вже вступаючи до школи 60-80% дітей мають ті чи інші порушення соматичного та психологічного типу.

Одним із нових методів профілактики захворюваності ми обрали фітотерапію. Фітотерапія – це профілактика, заснована на використанні лікарських рослин у вигляді настоїв, чаїв та відварів.

Ми використовуємо фітотерапію у вигляді вживання фіто-чаїв.

Поряд із фіто-чаями ми продовжили минулорічне нововведення, лікувальну фізкультуру. Заняття лікувальної фізкультури проводилось вихователями груп. Але, щоб якісно провести заняття необхідно мати спеціальну підготовку. Тому до початку табірної зміни вчитель фізичної культури проводить майстер класів для вихователів Кожен з них обирає комплекс вправ для групи дітей з певним захворюванням і під час роботи табору працює саме з дітьми, що його мають. Особливість роботи табору в тому, що крім поділу на загони діти ще й діляться на групи за станом здоров'я, але вони тимчасові – тільки на час занять лікувальною. Фізкультурою, адже до кожного загону діти з різними захворюваннями і виконувати один і той же комплекс вправ недоцільно.

Вся робота табору була спрямована на формування здорового способу життя, активної життєвої позиції й усвідомленого позитивного ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих.

Художньо-естетичний напрямок виховної роботи користується у вихованців особливою популярністю, бо саме заходи такої спрямованості сприяють розвитку обдарованості. Дозволяють учням реалізувати свої творчі можливості, спробувати себе в різних ролях, проявити свій творчий потенціал. Кожен табірний день був присвячений певній тематиці, якою були пронизані

всі події дня. Завдяки пропозиціям дітей, що виявило анкетування в період підготовчої роботи до табірної зміни у виховному плані з'явилися наступні заходи: «Найдружніше князівство», «Швидше, вище, сильніше!», «Шерлок Холмс та доктор Ватсон», «Наші рекорди», «Час «Ха-ха-Хі-хі-Хо-Хо», «Поклик джунглів», «Весело стартуємо», «У світі казок», «Мій ретрообраз», «Цим літом модно», «Найкращий загін табору» та інші заходи.

Гру не дарма називають королевою дитинства, адже без неї дітям жити невесело і нецікаво. Тому працівники табору використовували більше ігрових моментів, щоб викликати в учнів прагнення фантазувати, відкривати для себе новий світ, щось надзвичайне і прекрасне. Робота була організована у формі подорожі зірковим небосхилом країни «Дружба». Протягом оздоровчої зміни усні мали можливість стати Зіркою дня. Цю нагороду присуджували найактивнішим, найяскравішим, найкмітливішим та найрозумнішими Фото зірок дня прикрашали зірковий небосхил табору.

Так непомітно минула цікава подорож зоряним небом табору «Дружба». На міському конкурсі серед пришкольних оздоровчих таборів з денним перебуванням наш табір отримав I місце, але найкращою нагородою для педагогів є усміхнені обличчя їхніх вихованців, що чекають з нетерпінням наступної зустрічі у веселому, доброму таборі «Дружба».

В. О.Хилько,
директор Кропивнянської
спеціалізованої ЗОШ I-III ступенів
Золотоніської районної ради
Черкаської області

СТВОРЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА В НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Освіта, школа – це сфера соціокультурної діяльності, де реалізується становлення духовно-зрілої, моральної особистості, здатної відповідати за долю держави, її народу, нації, культури, захищати загальнолюдські цінності.

Отже і наша Кропивнянська спеціалізована ЗОШ I-III ступенів, яка набула даного статусу в 2004р., своєю метою бачить створення умов для забезпечення рівного доступу до якісної освіти всіх категорій сільських дітей та виховання морально і фізично розвиненої особистості.

Педагогічний колектив відповідно до своєї місії реалізує освітянські потреби учнів, старається забезпечити покладені на школу функції соціокультурного центру для молоді. Бо ж школа – це простір життя дитини, тут вона не готується до життя, а повноцінно живе, і тому вся діяльність навчального закладу повинна вибудовуватись так, щоб сприяти становленню особистості як творця і проектувальника власного життя .

Особливістю нашої школи є те, що з 162 учнів – 45 – вихованці дитячого будинку, які комфортно навчаються в усіх класах школи разом з місцевими дітьми, а проживають в прекрасних умовах в Кропивнянському дитячому будинку для дітей шкільного віку.

Природничий профіль в старших класах запроваджений з урахуванням бажання дітей та батьків, кадрового забезпечення та матеріально-технічної бази школи.

Введення профілю, курсів основ екології та валеології, факультативів в профільних та допрофільних класах дає свої результати. Випускники школи успішно продовжують навчання в ВНЗ. Відрадно, що своїми успіхами радують нас і випускники – вихованці дитячого будинку, які також продовжують навчання в закладах різних рівнів акредитації.

Кожного року учні школи виборюють призові місця на районних предметних олімпіадах, а з трудового навчання, біології і географії і на обласному рівні.

За останні п'ять роки два учні школи стали переможцями I та призерами II етапу конкурсу – захисту МАН.

Чим багатшим є соціокультурне середовище, тим легше кожній дитині розкрити свої здібності, можливості. Багатство, широта цього середовища впливає на особистісне становлення дитини, його соціальну активність.

Значну дієву допомогу педагогічному колективу в цьому плані надає учнівський комітет школи. Шкільне самоврядування - це частинка навчально-виховного процесу. Співуправління, співдружність, співпраця, співтворчість – ось ті основні принципи на яких будуються відносини педагогічного колективу і учнівського комітету школи. Тільки при такій умові, вважаємо ми, самоврядування буде дієвим, і допомагатиме соціальній реалізації сьогоденного учня в майбутньому. А для цього мало отримати певну суму знань, слід осягнути складну науку самостійного навчання, вміння самостійно приймати рішення, застосовувати свої творчі здібності, брати на себе відповідальність.

До складу учкому школи входять 7 комісій: навчальна, дисципліни і порядку, економних і бережливих, трудова, санітарна, культурно-масова, спортивна.

І учком школи, і кожна комісія мають свій план роботи, певний день для проведення своїх засідань, свого наставника. Щопонеділка в школі проводиться загальношкільна лінійка, в план проведення якої входять звіт однієї з комісій про проведеної роботу, звіт старшого чергового від учнів, підведення підсумків загальношкільного змагання та інші питання.

У школі проводиться загальношкільне змагання, яке здійснюється в такому вигляді. Кожен клас має свій класний щоденник і отримує за кожен урок оцінку за поведінку, за зовнішній вигляд, санітарний стан, за старанність у навчанні, тут фіксуються запізнення, порушення поведінки, що і впливає на оцінку. В кінці тижня всі ці бали сумуються за повною системою і на загальношкільній лінійці визначається клас переможець за тиждень, потім за місяць і семестр.

Наказ старшого чергового від старшокласників відображає життя школи за тиждень, підсумки чергування чергового класу за тиждень та наказуючу частину.

В.Сухомлинський наголошував на тому, що “дитина повинна бути не тільки школярем, а передусім людиною з багатогранными інтересами, запитаннями, прагненнями.” І дитячі громадські організації (барвінчата, піонери і старшокласники), які працюють в школі, допомагають нам виховувати в учнів інтерес до пізнання, відкриття нового, формувати морально й фізично розвинену і духовно багату особистість.

Соціокультурне середовище багато в чому визначає спосіб життя дитини, під впливом якого формуються установки, цінності і стереотипи поведінки особистості. Отож, ми дуже раді, що це середовище має в нашій школі позитивні результати, ми дуже раді з того, що вихованці дитячого будинку прекрасно адаптувалися до умов проживання. Вони – учні школи, вони – жителі Кропивни, вони – активні учасники позакласної і позашкільної роботи, вони – господарі своєї школи, а ще бажані гості у родинях кропивнян.

В “Основних орієнтирах виховання учнів” говориться, що головне завдання сьогодення - створення виховного простору, духовного простору учня і педагога, простору, що впливає на розвиток особистості. А тому планування виховної роботи школи і здійснюється за напрямками “Основних орієнтирів” помісячно. А закінчується кожен місячник заключними заходами за віковими категоріями дітей: це зупинка на одній із станцій країни Барвінкової для учнів 1-4 класів, урочистий збір піонерів для учнів 5-8 класів та засідання клубу “Старшокласник”

Велике значення для виховання творчої, соціально активної особистості має позакласна робота.

Вона уже сама по своїй суті особистісно – орієнтована. А тому участь дітей в гуртках за інтересами дає великі результати для саморозвитку особистості.

В школі працює багато гуртків . А саме:”Історія рідного краю в звичаях та обрядах”, “Народні промисли рідного краю”, “Козацький гарт”, гурток юних поетів , вокальний, хореографічний та ін.

Спортсмени школи показують хороші результати в спартакіаді школярів, а з футболу тримають перше місце в районі. До речі біля 50% членів футбольної команди - вихованці дитячого будинку.

Справжньою гордістю школи є зразковий дитячий фольклорний колектив “Кропивнянчик”, який уже 6 років посідає перші місця на районній та обласній сценах, а в 2007році посів почесне III місце на Міжнародному фестивалі “Княжа династія”, що проходив у м.Львові.

Процес розвитку соціальної активності учнівської молоді у соціокультурному середовищі школи і села невіддільний від спільної роботи над загальною справою, розвитку свободи ініціативи молоді, виховної роботи за здоровий спосіб життя, а ще взаємозв’язку молоді і старшого покоління.

Саме на останньому я хотіла зараз зупинитися. Співробітництво учнівського і педагогічного колективів в нашій школі багатогранне. І учні, і

вчителі активні в громадському житті школи, села, району. Ми разом і на сцені під час проведення Днів села та інших свят, на суботниках, на екскурсіях, під час виконання КТД. А ще ми дуже хочемо, щоб наші діти з пошаною і повагою відносились до ветеранів війни і праці, одиноких, обездолених людей.

Жодне свято в школі не проходить без найпочесніших гостей: вчителів-пенсіонерів, ветеранів війни, яких з кожним роком стає все менше. І учні, і вчителі часті гості і в наших старших наставників – чи допомогти, чи привітати, чи послухати якусь розповідь або ж просто спитати поради.

Вважаємо, що це неабиякий фактор виховання людяності, доброти, милосердя.

Саме тут, в школі, у дитини формується характер особистості, а якщо ж врахувати, що разом зі своєю дитиною перебувають в інтелектуально та духовно збагаченому шкільному середовищі і батьки, то можна сподіватися позитивних результатів.

Ми переконані, що одвічний трикутник “діти – батьки – вчителі” має бути міцним і постійним, і сприяти створенню єдиного соціокультурного середовища для всіх без виключення учасників навчально-виховного процесу. Стараємось не надокучати батькам моралями і настановами, а проводити свою роботу так, щоб батьки ішли до школи з задоволенням. Традиційні батьківські збори, засідання батьківських університетів, конференції, дні відкритих дверей школи можна проводити по різному. Свою останню батьківську конференцію ми провели у вигляді родинного свята. Тут були і виставки робіт цілих родин і окремо мам, бабусь, татусів, і виступи дітей зі своїми бабусями, дідусями, мамами і цілі родинні ансамблі.

А ще, готуючись до наступного навчального року, ми провели показ - демонстрацію зразків учнівської форми, запросивши на конференцію представників підприємства, що займаються пошиттям шкільної форми.

Роботу своєї школи не уявляємо без співпраці з громадськістю, батьківським та педагогічним колективами дитячого будинку. ТОВ “Кропивна”, виконкомом с/Ради, батьківський комітет - ось ті організації, з якими щоденно співпрацюємо, до яких звертаємось за допомогою і які, ми впевнені, завжди зрозуміють наші шкільні проблеми і допоможуть.

До 2008р. біля 50 учнів школи на протязі багатьох років підвозились автобусом ТОВ “Кропивна”, а 19 грудня 2008р. школа отримала безцінний подарунок – “Шкільний автобус”, за що ми щиро вдячні керівникам області та району.

А наш молодий вчитель фізики та інформатики став одним із щасливчиків, якому були вручені ключі від квартири.

На закінчення хочу підкреслити, що соціокультурне середовище в навчальному закладі, його позитивний вплив можливий за умови його емоційної насиченості, високого рівня включення у спільні справи всіх учасників навчально-виховного процесу і, звичайно, за умови забезпечення комфортного перебування в ньому кожної дитини і в емоційному плані, і в плані самореалізації.

Все це і є умовою позитивного розвитку особистості.

Н. М. Шевчук,
директор Ліщинської ЗОШ І-ІІІ ступенів
Христинівської районної ради

СИСТЕМА ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ ШКОЛИ

Планування навчально-виховної роботи є однією з важливих умов її успішності, оскільки забезпечує цілеспрямовану діяльність (раціональне використання можливостей і резервів) усіх підрозділів.

Воно має бути підпорядковане принципам науковості, передбачаючи систему науково обґрунтованих завдань, змісту, методів, форм і засобів; реальності та оптимальності передбачуваних заходів, виконання яких забезпечувало б рівномірний ритм роботи школи; соціальної детермінації, формуючи в учнів необхідні суспільству моральні, правові та інші якості.

Серед інших вимог до планування — чіткість, зрозумілість, педагогічна доцільність, єдине спрямування, організаційна, концептуальна єдність заходів у досягненні сформульованих цілей.

За формою планування буває текстовим, графічним, змішаним (текстовим і графічним). Але завжди йому повинна бути властива календарність (розподіленість загальношкільних заходів на чверті, місяці, тижні).

За терміном передбачення і реалізації дій планування діяльності школи поділяють на перспективне, річне й поточне.

Перспективне планування. Характерна його особливість полягає у виробленні плану розвитку школи на 3—5 років, який забезпечував би цілеспрямовану діяльність керівництва школи та педагогічного колективу в чітко окресленій перспективі. Йому передують всебічний аналіз роботи за попередній період, визначення головних завдань на новий період, прогнозування організаційно-педагогічних проблем розвитку школи й основних напрямів удосконалення навчально-виховної роботи, особливостей функціонування та розвитку педагогічного та учнівського колективів, матеріально-технічної бази школи.

Перспективний план роботи школи забезпечує розподіл сил і засобів на тривалий період, надає системі навчально-виховної роботи школи системності, ритмічності, чіткого використання наявних засобів і залучення нових.

Річне планування. Визначає основні завдання педагогічного колективу на наступний рік. Загалом річний план школи охоплює такі розділи:

Вступ. Характеристика мікрорайону, школи, аналіз діяльності за попередній навчальний рік, завдання на новий навчальний рік.

Виконання Закону про освіту. Передбачає форми і строки оперативного обліку дітей шкільного віку в мікрорайоні, план використання фонду школи, забезпечення медичного нагляду, харчування дітей, створення груп подовженого дня.

Організація роботи з кадрами. Охоплює розстановку кадрів і розподіл обов'язків між ними, науково-практичну проблематику, над якою працює колектив, напрями методичної роботи, вивчення і поширення педагогічного досвіду, розвитку науково-педагогічної інформації, роботи педагогічної ради школи, використання досягнень науки та передового досвіду.

Керівництво навчально-виховним процесом. Об'єднує заходи щодо створення умов для навчального процесу (оснащення кабінетів, забезпечення технічними засобами навчання, поповнення фонду бібліотеки), організації позакласної і позашкільної виховної роботи гуртків, факультативів, товариств, клубів тощо.

Педагогічний контроль за навчально-виховним процесом. Окреслює цілі, форми перевірки (журналів, учнівських зошитів, якості знань та умінь учнів, виховних заходів, санітарного стану тощо), відповідальних за неї (адміністрацію, профспілковий актив, педагогів).

Робота з батьками, спонсорами, громадськістю. Передбачає заходи педагогічної пропаганди серед батьків, тематику батьківських зборів, роботу батьківського комітету, ради школи, спільну роботу громадських комісій сприяння сім'ї та школі.

Зміцнення матеріально-технічної бази, організаційно-господарська робота. Містить перелік заходів щодо створення й оснащення кабінетів, майстерень, спортзалу, приміщень для гурткової роботи, ігрових кімнат, поточного й капітального ремонту меблів, електрообладнання, теплосистеми, забезпечення санітарно-гігієнічного режиму, протипожежної безпеки, розподілу коштів школи.

Поточне планування. Його основою є загальношкільний план, на підставі якого складають календарні плани організаційної, методичної та позакласної роботи на чверті: плани роботи вчителів (тематичні та поурочні), класних керівників (на чверть або півріччя), директора школи і його заступників (на тиждень), учнівських гуртків та організацій, розклад навчальних, позакласних занять і заходів та ін. Поточні плани мають графічну побудову (по горизонталі відмічають тижні й дні навчальної чверті, по вертикалі — організаційні форми роботи, їх тематику, прізвища відповідальних). Містять такі розділи: педагогічна рада, засідання методичних об'єднань, профспілкові збори та виробничі наради, наради у директора, засідання місцевого комітету, загальношкільні батьківські збори, шкільні вечори, спортивні змагання, масові культпоходи й туристичні походи, загальношкільна газета, робота наукових товариств, клубів, організація виставок та олімпіад.

Модернізовані підходи до планування роботи школи. У сучасній науковій літературі ґрунтовно відпрацьований функціональний підхід до управління. Автори робіт, в яких розглядається це питання, виділяють такі управлінські функції: аналіз, планування, організація, розпорядництво (або командування), мотивація, керівництво, координація, контроль, регуляція, комунікація, дослідження, оцінка, прийняття рішень, підбір персоналу, представництво і ведення переговорів. Разом з тим більшість з них пропонують

об'єднувати основні види управлінської діяльності у невелику кількість функцій: аналіз, планування, організація, мотивація і контроль та ін.

Основними принципами планування роботи ЗНЗ є такі: цілепокладання, науковості, системного підходу, доцільності, наступності, колективності, врахування специфіки закладу та ін. Це питання сьогодні ґрунтовно відображено в сучасній науковій літературі. Ми вважаємо необхідним також виділення принципу використання прикладного програмного забезпечення, що обумовлено застосуванням комп'ютерної техніки в управлінні закладами освіти.

Принцип цілепокладання передбачає постановку мети діяльності ЗНЗ у відповідності до Законів України „Про освіту”, „Про загальну середню освіту”; Національної доктрини розвитку освіти, затвердженої Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002; постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2000 р. № 1717 "Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання"; Концепції загальної середньої освіти (12-річна школа); Концепції профільного навчання в старшій школі та ін.

Мета повинна бути зорієнтована на досягнення конкретних результатів по показниках, які підлягають вимірюванню.

Принцип науковості повинен забезпечувати планове запровадження досягнень психолого-педагогічних та суміжних наук, використання результатів наукових досліджень у навчально-виховному процесі та управлінні.

Принцип системного підходу передбачає розгляд ЗНЗ як соціально-педагогічної системи, планування діяльності якої відбувається шляхом планування діяльності її підсистем. Він передбачає системне бачення керівником об'єкту управління, наявність у нього навичок щодо декомпозиції соціально-педагогічної системи закладу.

Принцип доцільності дозволяє планувати роботу ЗНЗ на основі діагностичних даних з метою підвищення реальної результативності роботи закладу. Це відбувається за рахунок внесення у плани заходів, які є конкретними, не переобтяжують його і реально виконуються.

Принцип наступності забезпечує відображення у плані роботи ЗНЗ результатів роботи за попередній період, що призводить до коригування його діяльності на новому етапі.

Принцип колективності полягає у залученні до складання плану не тільки педагогічного колективу, а й батьків, учнів, представників громадських організацій, тобто всіх учасників навчально-виховного процесу.

Принцип врахування специфіки закладу є дуже важливим в сучасних умовах. Він полягає у тому, щоб при плануванні брати до уваги тип закладу, особливості соціуму, в якому він знаходиться, кадрове та матеріально-технічне забезпечення, особливості його фінансування та ін.

Принцип використання прикладного програмного забезпечення регулює використання інформаційно-комунікаційних технологій при плануванні роботи загальноосвітнього навчального закладу. Сучасне прикладне програмне

забезпечення значно полегшує як сам процес планування, так і організацію та контроль виконання плану роботи закладу.

Планування дає змогу уникнути дублювання, заздалегідь визначити питання, на яких слід зосередити увагу, спланувати роботу й особистий час вчителів та учнів.

Т. М.Томіленко,
директор Городищенської загальноосвітньої
школи I-III ступенів №1 Городищенської
районної ради

САМОАНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ РОБОТИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Самоаналіз результатів управлінської діяльності – це вмотивована, свідома, відрефлексована на основі самовизначення, самопізнання, самоосвіти, діяльність спрямована на самовдосконалення особистісних та професійних якостей, на самореалізацію творчих здібностей у процесі професійного становлення та життєтворення.

Самоаналіз проводиться перед комплексною перевіркою діяльності школи за 5 років.

Для самоаналізу школи використовували опитувальники, доповнювали розробленими циклограмами, схемами, таблицями. Така моніторингова оцінка діяльності всіх ланок роботи закладу дає можливість вносити корективи, робити аналіз, прогнозувати майбутнє, порівнювати, співставляти, а особливо планувати для здобуття максимально корисного кінцевого результату навчання та виховування учнів в нашому закладі.

На початку роботи над самоаналізом діяльності ми створили робочу групу з членів адміністрації та керівників шкільних методичних об'єднань, вивчили та розподілили питання, які будуть вивчатися і мають бути висвітлені в самоаналізі, а саме:

1. Доцільність і конкретність розподілу обов'язків між керівниками школи:

- дані про керівників;
- розуміння перспектив розвитку закладу;
- шкільна мережа (відповідає директор).

2. Робота з кадрами:

- забезпеченість педагогічними кадрами;
- режим роботи закладу;
- учбове навантаження;
- атестація педагогічних кадрів;
- традиції школи;
- кадрова документація (відповідають директор, - заступник з навчально-виховної частини, секретар).

3.Рівень навчально-виховного комплексу, умови для виконання планів і програм:

- стан класних кабінетів;
- охорона праці і техніка безпеки;
- режим роботи;
- чергування;
- учбово-матеріальна база (відповідають директор, заступник з виховної роботи, голова профспілки, громадський інспектор з охорони праці).

4.Виконання законів про освіту:

- забезпеченість підручниками;

5.Контроль за веденням шкільної документації (відповідає учбова частина).

6.Працевлаштування випускників 9-х, 11-х класів (відповідає учбова частина).

7.Стан і ефективність внутрішньшкільного контролю:

- планування;
- виконання планів та програм;
- контроль якості знань:
- накази та їх виконання;
- роль педрад, нарад, семінарів;
- тематичні перевірки, їх періодичність (відповідають директор, заступник директора з навчально-виховної частин).

8.Робота з обдарованими учнями:

- МАН;
- олімпіади;
- творчі конкурси;
- спортивні змагання (виповідають керівники методичних об'єднань, заступник директора з навчально-виховної частини).

9.Виховна робота:

- система самоврядування учнів;
- профілактика негативне явищ серед молоді (відповів заступник директора з виховної роботи).

10.Методична робота:

- планування;
- наслідки методичної роботи (відповідає заступник директорі з навчально-виховної роботи).

11.Робота психологічної та соціологічної служб. (відповідає психолог, соціальний педагог)

А зараз конкретніше зупинимося на самоаналізі, а саме:

Взагалі школа була заснована у 1896 році, але після реконструкції в 1960 році, налічувала - 1008 учнів, а на даний час - 425 учнів. Протягом всього часу школа працює в одну зміну.

Процедура самоаналізу діяльності школи потребує присутності компетентних шкільних управлінців (директора та його заступників), які володіють основами менеджменту і можуть дати адекватну та об'єктивну оцінку діяльності навчального закладу.

Обов'язки між членами адміністрації розподілені за наказом: директор здійснює загальне керівництво навчально-виховним процесом школи, заступник директора з навчально-виховної роботи організує навчально-виховний процес, складає розклад уроків, факультативів, курсів за вибором, графіків, тарифікації, відповідає за життя і здоров'я дітей. Заступник директора з виховної роботи керує діяльністю класних керівників та класоводів, організує роботу учнівського самоврядування, проведення загальношкільних заходів, складає графік позаурочної роботи школи, відповідає за збереження життя і здоров'я дітей.

Практичний психолог відповідає за проведення психологічної діагностики, обробку її результатів та оформлення висновку. Соціальний педагог відповідає за індивідуальну роботу з дітьми схильними до асоціальної поведінки та роботу з неблагополучними сім'ями.

Педагогічний колектив складається з 43-х вчителів: 11- мають вищу кваліфікаційну категорію, 17- першу кваліфікаційну категорію, 8- другу кваліфікаційну категорію, 4-спеціаліста, 4 відповідає займаній посаді, 2- вчителі методисти, 4- мають звання старший вчитель, 2 навчається у вищих навчальних закладах.

Школа налічує 20 класів з них у початковій школі – 6 класів у середній і старшій – 14 класів. У школі нараховується 23 класних кімнати

Матеріальна база школи поповнюється за рахунок бюджетних коштів, частково забезпечено класні кімнати меблями, відремонтовано фасад школи, відремонтовано приміщення для дітей перших класів створено і оформлено музей Воїнів-інтернаціоналістів Городищенського району а також залучаються благодійні кошти та спонсорська допомога батьків.

Адміністрація школи приділяє велику увагу проведенню атестації педагогічних працівників, що дає змогу виявити їх професійну підготовку, фаховий рівень, відповідність посаді. Вся робота школи з атестації проводиться на основі комплексної оцінки рівня кваліфікації та педагогічної майстерності шляхом проведення контрольних робіт, тестування, відвідування уроків, позакласних заходів, здійснення аналізу освітнього процесу в загальноосвітніх навчальних закладах з урахуванням думки батьків і учнів.

Курсова підготовка проводиться на базі Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників згідно графіка проходження

перепідготовки педагогічних кадрів Городищенської ЗОШ I-III ступенів №1 на 2004-2013 рр.

Адміністрація школи з профспілковим комітетом вирішує ряд організаційних, професійних, соціальних питань: Затвердження правил внутрішнього розпорядку школи, складання колективного договору, попереднього і остаточного розподілу навчального навантаження, графіки відпусток, затвердження посадових інструкцій, графіки атестації працівників.

Діяльність методичної роботи школи спрямована на реалізацію освітньої політики, яка основана на нормативних документах про освіту.

Робота школи направлена на реалізацію науково-методичної проблеми «Шляхи та методи підвищення ефективності сучасного уроку», яка чітко відбивалася в роботі шкільних методичних об'єднань.

Усі засідання методичних об'єднань мають відповідну структуру, де обговорюють результати навчально-виховної роботи, динаміку зростання чи спаду успішності учнів, аналіз стану викладання предметів, інновації та їх ефективність, результати участі учнів в олімпіадах, конкурсах, рівень професійного зростання вчителів та ін.

Роботу з молодими вчителями спрямовано на формування і становлення молодого спеціаліста.

За період 2004-2009 рр. значно покращили рівень педагогічної майстерності 5 молодих вчителів.

Аналізуючи стан методичної роботи слід відмітити, що діагностика вчителів з питань професійної компетентності педагогів свідчить, що вчителі мають творчий потенціал та високий рівень творчих здібностей. На базі школи за період 2004-2009 років проведено 2 обласних семінари, 35 районних семінари.

Вчителі нашої школи щорічно беруть активну участь в районній виставці ППД.

Результати участі свідчать про зростання фахового рівня педагогів.

Приємно, що в інформаційно-методичних бюлетенях відділ освіти та районний методичний кабінет відзначають зростання якості робіт вчителів нашої школи.

Школа бере участь практично в усіх районних конкурсах та методичних заходах. Найбільш вагомим є результат участі педагогів школи в конкурсі «Вчитель року».

Значна робота педагогічним колективом проводиться із обдарованими дітьми.

Моніторинг участі учнів нашої школи показав, що колектив проаналізував свої надбання, зробив правильні висновки. За останні два роки ми повертаємо позиції школи по кількості зайнятих призових місць. Масовим заходом є Всеукраїнський захист науково-дослідницьких робіт

Учні нашої школи є активними учасниками і переможцями Міжнародного конкурсу знавців рідної мови ім.П.Яцика.

У школі введено профільне навчання (філологічний та спортивний). Треба зазначити, що результати якості навчання та участі учнів в олімпіадах та

р/конкурсах підтвердили обрану профільність. Тільки цього року 4 випускники спортивного профілю поступили до ВНЗ на фізкультурний факультет(державне замовлення).

Здійснюється моніторингове дослідження вивчення стану викладання та рівня навчальних досягнень учнів з усіх предметів згідно графіка та річного плану, а також ведеться щорічне дослідження якості успішності з усіх предметів щосеместрово.

Шкільний методичний кабінет наповнений новітньою методичною літературою на суму близько 5000грн. та власними доробками педагогів

Усі вчителі підписують фахову пресу, займаються самоосвітою.

Ми маємо два комп'ютерних класи, де проводяться уроки за попереднім записом.

Вчителі розробляють уроки з використанням комп'ютера, працюють за комп'ютерними програмами.

Виховна робота в нашому закладі спланована так, що пріоритет надано вихованню гармонійно розвиненої особистості, яка у своїй діяльності керується загальнолюдськими цінностями, глибоко розуміється на традиціях свого народу.

Важливе місце в процесі виховання займає впровадження моделі інноваційної виховної системи - моделі зрілої особистості - громадянина «Я - громадянин демократичної держави». Кожний напрямок виховної системи має свою мету та форми роботи.

У школі є дієвим учнівське самоврядування, принцип якого «Самі вирішили - самі зробили - самі відповідаємо»

Головним результатом розвитку самоврядування є корінні зміни у ставленні школярів до колективних творчих справ.

З моменту створення шкільної президентської республіки «Мрія» зросла громадянська зрілість старшокласників.

Так загальний показник формування громадянської зрілості у даному навчальному році є 1,8, тобто зріс на 0,1 порівняно з минулим навчальним роком.

Для повного аналізу зростання творчих здібностей учнів школи був проведений моніторинг показників формування цього компоненту за 2006-2007, 2007-2008 навчальні роки. Цей показник зріс з 1,72 до 2.

З метою виявлення ефективності роботи навчально-пізнавального процесу була проведена діагностика виявлення ставлення до навчальної праці учнями 5-11 класів та проведено моніторинг рівня вихованості учнів за останні 2 навчальні роки. Загальний показник сформованості ставлення до навчальної праці є повна реалізація своїх здібностей у навчанні, додаткових занять поза школою, участю олімпіадах, конкурсах. У 2007-2008 н.р. цей показник = 1,8 (середній рівень).

Традиційними для школи стали заходи по охороні здоров'я: виставки малюнків та плакатів, конкурси соціальної реклами, гра-експрес «У здоровому тілі-здоровий дух», телефон «Довіра», усні журнали, змагання-презентації, турніри ораторів «Про здоров'я», тренінги за програмою«Рівний-

рівному». Школа співпрацює з товариством Червоного хреста, медичними працівниками міста. З метою формування здорового способу життя та профілактики шкідливих звичок проводилися тренінгові заняття, кінолекторії, бесіди, дні та тижні здоров'я. У школі проведено районний семінар класних керівників на тему: «Профілактика шкідливих звичок та негативних проявів серед учнівської молоді». У 2006 році школа стала Лауреатом Всеукраїнського конкурсу «Школа сприяння здоров'ю» за впровадження та реалізацію проекту профілактичної програми «Я творець свого здоров'я», у 2009 році – переможці обласного конкурсу Школи сприяння здоров'ю. На сьогоднішній день школа працює над розробкою дослідно-експериментальної роботою з теми: «Особистісно-орієнтована система превентивного виховання».

Велика увага приділяється ціннісному ставленню до сім'ї, родини - вихованню поваги до людей похилого віку, шанобливого ставлення до жінок.

Діяльність психологічної служби школи тісно пов'язана з навчальним процесом.

При роботі з учнівським колективом більша перевага надавалася роботі з важковиховуваними учнями, дітям з неблагополучних сімей та виявленню здібних і обдарованих учнів.

Робота з важковиховуваними учнями та схильними до девіантної поведінки проводилася за районною програмою «Важковиховувані діти». У роботі визначався соціально-психологічний портрет, оформлювалася індивідуальна карта рис характеру особистості, проводилися психологічні консультації різної тематики, діагностування та корекційно-розвивальні заняття емоційно-вольової сфери з метою надання допомоги у подоланні психотравмуючих ситуацій.

У роботі з творчо-здібними та обдарованими учнями школи робота психолога полягала в первинному виявленні здібних дітей шляхом опитування вчителів - предметників щодо навчальних досягнень, діагностики інтелектуальних здібностей, рівня вербальної та невербальної креативності, анкетування щодо виявлення нахилів, здібностей та певних задатків. З ними постійно проводилися практичні заняття з інтелектуального розвитку.

У школі зроблено стенд «Розвиток творчих здібностей учнів школи!».

Щороку, за допомогою вивчення інтересів до певних предметів кожного учня, діагностування та консультації, у школі ведеться робота психологічного супроводу школярів на етапі вибору профілю навчання.

Робота психолога з батьками та педагогами проводилася за напрямками батьківських зборів (психологічна просвіта щодо рис характеру їхніх дітей, поведінки та виховання), рекомендацій і консультацій з метою надання потрібної допомоги щодо складних життєвих ситуацій, участі у практичних семінарах для класних керівників, виступах на педагогічних нарадах з метою психологічної просвіти різної тематики та індивідуальних консультацій.

У роботі соціального педагога на першому місці стоїть соціальне виховання, організація і надання допомоги, захист учнів, створення для них умов найбільшої зручності, психологічного комфорту, умов для самореалізації.

Порівнюючи категорійність за останні 5 років від загальної кількості дітей можна побачити:

- зростання кількості дітей-сиріт, напівсиріт та дітей позбавлених батьківського піклування на 5,5 %;
- кількість дітей з неблагополучних сімей – на 1%;
- не тішить % дітей з розлучених сімей;
- кількість дітей матерів – одначок зріс на 1,3 %;
- побільшало дітей-інвалідів;
- але тішить те, що дітей з багатодітних родин збільшилось на 4%.

За кожною з цією цифрою стоять діти, які потребують соціально-психологічної допомоги і кожна категорія дітей потребує особливого підходу, особливого, індивідуального розв'язання проблем з якими їм доводиться зіштовхнутись.

Р. П. Календюк,
директор Канівської спеціалізованої
школи I-III ступенів № 6 з поглибленим
вивченням іноземних мов Канівської
міської ради

КОНКУРСНИЙ ВІДБІР – ЗАПОРУКА УСПІХУ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ШКОЛИ

Школа XXI століття – це школа самореалізації й саморозвитку особистості.

Живучи в сучасному розвиненому суспільстві, в якому все змінюється доволі швидко, важко передбачити, які саме знання, у якому обсязі можуть знадобитися дитині в майбутньому. Тому першочерговим завданням учителя має бути формування культури мислення особистості.

На сучасному етапі розвитку України з іншими європейськими країнами вивчення іноземних мов і практичне оволодіння ними має практичне значення для особистості. Актуальним стає питання саме практичного оволодіння іноземною мовою для використання її на професійному рівні.

Основна мета педагогічного колективу школи – створення сучасної школи, яка відповідатиме вимогам сучасності, готуватиме не майбутніх громадян, а громадян Майбутнього. Діяльність педагогічного колективу спрямована на створення концепції роботи з обдарованими дітьми. Основними напрямками цієї роботи є:

- пошук обдарованої, творчої і здібної дитини;
- визначення психолого-педагогічних особливостей обдарованого учня;
- пошук інноваційних методів викладання і виховання.

Щорічний аналіз проведеної роботи, її результативність, урахування освітніх потреб учнів, їхній інтерес до вивчення іноземних мов дозволили

реорганізувати школу № 6 у спеціалізовану школу I-III ступенів з поглибленим вивченням іноземних мов.

З 1989 року школа почала роботу по поглибленому вивченню іноземної мови. Саме на початку створення школи за рахунок факультативів та додаткових занять почали вивчати іноземну мову з 8 класу (1989 рік), потім через систему платних послуг ми дали можливість дітям початкової школи вивчати іноземну (англійську) мову. В 1997 році школі надано статус школи з поглибленим вивченням іноземних мов, а з 2004 року – спеціалізованої школи з поглибленим вивченням іноземних мов, коли учні почали вивчати три іноземні мови.

Основна увага була зосереджена на поетапному введенні другої іноземної мови – спочатку французької, а потім німецької, а також на вихованні і навчанні суспільно свідомої особистості вихованої на історії та традиціях українського народу.

Конкурсний відбір у класи поглибленого вивчення іноземних мов вимагає організації навчання з урахуванням здібностей, здатності до навчання, таланту дитини. Такий відбір проходить кожного року. Обов'язковим є процес відбору в перший, п'ятий та десятий клас. Учні перевідних класів рішенням педагогічної ради переводяться в наступний клас з урахуванням оцінок з іноземних мов та навчальних досягнень учнів з інших предметів.

Що відрізняє наш заклад від інших?

По-перше, переорієнтація навчального процесу згідно з сучасними вимогами до освіти.

По-друге, конкурсний відбір учнів до класів поглибленого вивчення.

По-третє, велика увага звертається на вивчення іноземних мов.

По-четверте, в центрі уваги методичної роботи перебувають питання засвоєння педагогами сучасних психолого-педагогічних діагностик вивчення особистості.

В кожні п'ять років школа розробляє концепцію розвитку школи. Для цього необхідно визначити рівень навчальних можливостей учнів, стан кадрового забезпечення, матеріально-технічного потенціалу, ставлення до навчання учнів. Прогнозуючи основні напрямки розвитку школи ми визначили спочатку ті з них, які на нашу думку, зможуть зробити нашого учня конкурентоздатним, відповідальним, допоможуть сформувати його як особистість.

Ознайомлення з цілим рядом робіт М.М.Поташника, В.С.Лазарева, Л.І.Даниленка, анкетуванням учнів та батьків, вчителів школи було з'ясовано, що необхідно почати роботу над реалізацією проблемної теми школи "Організація навчально-виховного процесу в умовах полікультурного середовища". Саме ця проблемна тема дозволила створити концепцію розвитку школи, підійти до необхідності виходу на кінцеву мету навчально-виховного процесу - "Виховання професійно зорієнтованої, громадянсько зрілої особистості". Робота над проблемною темою дала можливість побачити в кожній дитині особистість, здатну формуватися через різні сфери діяльності

(загальноосвітні класи, профільне навчання, поглиблене вивчення іноземних мов).

З 2000 року в школі створено і працюють асоціації міст-побратимів Канів – Саусборо, Канів – Ламберсарт (Англія, Франція). Через ці асоціації учні нашої школи кожного року - влітку – відвідують Францію і Англію. Кожні п'ять років проводяться Єврофоруми цих асоціацій. В 2005, 2009 роках Єврофорум проводився в м. Каневі, в 2010 році – Англії. 8 учнів школи були делегатами Єврофоруму, це дає можливість спілкуватися нашим учням мовою країн, поглиблювати знання іноземної мови.

В школі працює творча група вчителів по вивченню педагогічної спадщини О.А.Захаренка. Проводяться педагогічні читання, “круглі столи”, семінари з цього питання, було організовано екскурсію в Сахнівську школу Корсунь-Шевченківського району, сформована команда однодумців –вчителів, які працюють над втіленням ідей О.А.Захаренка. З цією ідеєю було познайомлено членів асоціації з Англії і Франції, ідея була підтримана ними і в результаті розроблено спільний екологічний проект по озелененню території школи.

Талант. Для розвитку задатків і здібностей обдарованих дітей немає необхідності створювати специфічні школи при вищих навчальних закладах. Організація навчання і виховання у школі повинна бути такою, щоб талановита дитина мала змогу найбільш повно розвинути свій талант у навчальному закладі за місцем проживання, без відриву від сім'ї. Таким вимогам відповідають заклади нового типу і, у першу чергу, гімназії, спеціалізовані школи, де створено умови профільного та поглибленого вивчення предметів за інтересами учнів та бажанням батьків.

У наш час розробляється система виявлення високо обдарованих, талановитих з окремого предмета чи виду діяльності, а то, і їх комплексу учнів. З цією метою розробляються різнорівневі завдання, за результатами яких учні зараховуються (переводяться) до школи (класу).

Після здійснення відбору (виявлення) обдарованих дітей вони повинні постійно перебувати в полі зору вчителя (особливо іноземної мови), класного керівника, психолога. Учитель не може бути пасивним з такими учнями і вважати, що обдарований учень сам по собі досягне успіху, таким дітям потрібна значно більша допомога ніж іншим. Саме вчитель повинен надати перший імпульс розвитку обдарованості, створити йому морально-психологічні умови навчальної діяльності, привчити їх працювати високоефективно, самостійно, домогтися, щоб знання з предмета стали улюбленою справою.

Динаміка розвитку суспільства, збільшення наукової інформації, швидка зміна техніки та технології потребують забезпечення якісно нового рівня навчально-виховного процесу, який у школі здійснюється на основі державного та шкільного компонентів навчального плану:

1. Групування учнів в паралелях:
 - за професійними інтересами і бажанням (нахилом) – 5 – 11 класи;
 - за рівнем розвитку (1-4 класи) і здатністю сприйняття;

- за принципом “Сильні + сильні”, “Сильні + слабкі” – розподіл по групах.

2. В основі роботи з учнями в класах поглибленого вивчення іноземних мов (на загальноосвітніх предметах) покладена диференціація та індивідуалізація навчання, а також проектна діяльність учнів.

Статус спеціалізованої школи, бажання зберегти контингент учнів, зміцнити авторитет школи в місті, необхідність підтвердити правильність вибору предметів спеціалізації вимагають від колективу поряд із традиційними використовувати такі інтерактивні методи роботи (інформаційні, мотиваційні, регулятивні), які б сприяли формуванню особистості, наблизили б дитину до успіху, навчили б швидко орієнтуватися в різноманітних навчальних та життєвих ситуаціях.

Життя – це постійна напружена діяльність, а в сучасному суспільстві це ще й постійне учіння, немає учіння – немає й життя. Суть школи майбутнього – навчити дитину вчитися.

Школа ХХІ століття має бути:

С – стабільною

У – успішною

Ч – чистою морально і екологічно

А – активною

С – самодостатньою

Н – національною

О – обладнаною відповідно до вимог часу

Ю – юридично захищеною.

На сьогоднішній день наші головні завдання такі:

- озброїти учнів міцними знаннями і вміннями;
- розвивати творчі здібності учнів;
- здійснювати пошук обдарованих та здібних дітей, організовувати роботу з ними;
- організовувати науково-дослідницьку роботу учнів;
- гуманізація відносин між учнями, вчителями, батьками;
- формування потреб й уміння самовдосконалюватися.

С. В. Сотник,
директор Шполянської загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів № 5 Шполянської
районної ради

РОБОТА ШКОЛИ У СФЕРІ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ НА ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Відомо, що найдорожчим скарбом, яким нагороджує людину природа від народження і на довгі роки це життя і здоров'я. Це справді багатство, яке

необхідно повсякчас збільшувати і надійно берегти, а основне для нас вчителів, навчити цьому своїх вихованців.

З цією метою та з огляду на проблеми, що існують в державі та районі була прийнята Міжгалузева комплексна програма „Здоров'я населення Шполянщини на 2002-2011 роки”, якою передбачено створення та розвиток шкіл сприяння здоров'ю.

Певні напрацювання району з питань формування здорового способу життя сприяли тому, що саме наш район став учасником україно - канадського проекту „Молодь за здоров'я- 2”.

В рамках цього проекту в нашій школі було створено 2 виховні центри - виховний **центр соціалізації дівчаток „ДІВЧИНКА. ДІВЧИНА. ЖІНКА”** та виховний **центр соціалізації хлопчиків „Хлопчик . Юнак. Чоловік”**.

Метою створення виховних центрів стало:

1. Формування навичок здорового способу життя.
2. Створення умов для індивідуального розвитку учнів, підготовка старшокласників до майбутньої соціальної ролі.
3. Впровадження гендерного виховання

Реалізація цієї мети потребувала підвищення рівня знань педагога у різних сферах науки: медицини, біології, екології, філософії, психології. Довелося співпрацювати з науковцями, лікарями, соціальними службами. Проблеми формування основ культури здоров'я розглядаються на засіданнях педради, методичних об'єднаннях класних керівників під час проведення семінарів-практикумів. На таких заняттях можна почути не лише інформаційні повідомлення, а й дискусію, обговорення ситуацій, в які можуть потрапити учні.

Значну роль у формуванні навичок здорового способу життя ми відвели батькам. На засіданнях університетів батьківських знань вони навчалися будувати свої стосунки з дітьми. Під час таких занять, батьки більше дізнавалися про життя та інтереси своїх дітей, навчалися розпізнавати ознаки нездорових захоплень і шкідливих звичок, мали можливість через проведений моніторинг стану здоров'я правильно організовувати лікування, оздоровлення дітей влітку.

Наша школа задалась питанням, як зробити, щоб дитина сама не бажала вживати алкоголь чи наркотики, вміла протистояти негативному тиску та розуміла, що сама несе відповідальність за прийняття тих чи інших рішень та їх наслідки.

Наша робота протягом вже 7 років дала свої результати.

Найбільшого успіху ми досягли, коли самі учні стали реалізаторами проектів.

Традиційні акції „Молодь за здоровий спосіб життя”, “поділись теплом душі”, тематичні дискотеки, вечори, диспути, виступи агітбригад, засідання круглих столів, години спілкування, спартакіади відіграли значну роль у підвищенні інформованості учнів у питаннях формування здорового способу життя. В школі проводяться уроки здоров'я, і введено курс основи здоров'я.

Члени клубу виступають із цінними ініціативами. Так рада виховного центру запропонувала створити в школі ляльковий театр, робота якого б сприяла покращенню знань та навичок учасників театральної групи і їхніх глядацьких аудиторій з питань формування здорового способу життя. Цю ідею вирішили реалізувати учні молодших класів.

Активною є діяльність пресцентру, члени якого стали дописувачами до районних газет, на шпальтах висвітлюючи своє бачення здорового способу життя, цікаві події шкільного буття. Великою популярністю серед молоді користується „Студія – ми”, створена на базі Будинку школяра. Її передачі інформаційно-просвітницького напрямку позитивно впливають на підлітків.

Практикуємо обмін досвідом роботи щодо формування навичок здорового способу життя і серед шкіл району. Ми підтримали ініціативу матусян звернутися до видавництва, які випускають зошити і щоденники з проханням розміщувати на їх сторінках інформацію про здоровий спосіб життя, підтримали ідею велопробігу школи-ліцею № 2. Учні школи знаходять багато нових друзів та однодумців беручи участь у всеукраїнському зборі – поході „Козацькими шляхами”, районному та обласному, зборах-походах волонтерських загонів.

Ми підтримуємо зв'язки з партнерами по проекту Рівненської області, обмінюємося з ними досвідом роботи.

Нам пощастило стати учасниками і міжнародної науково-практичної конференції, яка проходила під гаслом: „Формування здорового способу життя молоді: досвід та перспективи” в м Києві.

На жаль, є у нас і проблеми у справі формування здорового способу життя:

- це стан довкілля;
- відсутність спортивного залу;
- відсутність у мікрорайоні школи місць відпочинку старшокласників;
- турбує нас і те, що матеріальні статки частини сімей не дозволяють отримати якісного медичного лікування;
- проблемою, на мою думку, є відсутність у школах психолога, який міг би допомогти передбачити і запобігти гострим нервовим кризам та депресіям у дітей;
- відсутність медпрацівника. На жаль, більшість шкіл може скористатися періодичними послугами лише закріпленими за школами медсестрами, а нам потрібні спеціалісти, які б змогли надавати фахову медичну допомогу та здійснювати медико – педагогічний контроль під час проведення уроків фізкультури, консультувати батьків з питань створення безпечного для дитини середовища та здорового способу життя;
- в районі підготовлені педагоги-тренери по профілактичних програмах „Рівний – рівному”, „Діалог”, „Молодь на роздоріжжі”, проте обмеженість фінансування створює перешкоди їх продуктивній діяльності.

А я бажаю всім здоров'я, успіхів та плідної співпраці у справі формування навичок здорового способу життя молоді.

В. І. Романенко,
директор Неморозької
ЗОШ I – II ступенів Звенигородської
районної ради

СТВОРЕННЯ ІМІДЖУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Поняття „імідж” почали використовувати ще у часи Аристотеля. Аналіз літературних джерел показав, що в Україні термін „імідж” з'явився наприкінці ХХ століття. Воно походить від латинського „imago”, тобто „імітувати”, у перекладі з англійської мови означає „образ”.

Поняття „імідж” в системі освіти набуло актуальності в період становлення незалежності України та переосмислення підходів до навчально-виховного процесу.

Сьогодні поняття «імідж школи», «імідж керівника» поряд із поняттями «інновація», «моніторинг» стають характеристиками освітнього середовища та самих керівників.

Проблема формування іміджу освітньої установи відноситься до галузі управління школою і, як будь-яке управлінське нововведення, містить **мотиваційно-цільовий, змістовний і технологічний компоненти.**

Мотиваційно-цільовий компонент включає вивчення потреб усіх суб'єктів педагогічної практики у формуванні іміджу школи, як усередині, так і за її межами; психологічну готовність до участі в майбутній роботі; вивчення наявного досвіду; формування мети та завдань даного управлінського нововведення, результатів його впровадження.

Змістовний компонент розкриває сутність поняття «імідж освітньої установи», його структурні елементи, їхню характеристику, критерії відбору змісту інформаційних матеріалів, певного оформлення.

Технологічний компонент припускає послідовність етапів реалізації даного нововведення, технологічну готовність суб'єктів діяльності, вироблення рекомендацій з його використання.

Школа - це відкрита соціально-педагогічна система, що взаємодіє з багатьма соціальними інститутами. Проблема її зовнішнього представництва існувала завжди, але в сучасних соціокультурних умовах вона проявляється більш чітко.

Пов'язано це, *по-перше*, із процесами становлення й розвитку різних типів і видів шкіл - державних і недержавних, що мають різні напрямки діяльності, що прагнуть до максимального розкриття особистості дитини, але реалізуючи свої цілі різними методами й засобами в неоднакових умовах. Тобто з тим, що виступає сьогодні як характеристика системи загальної середньої освіти - його варіативністю. *По-друге*, проблема зовнішнього представництва освітньої установи обумовлюється скороченням чисельності учнів. У подібній

демографічній ситуації проблема набору учнів постане досить гостро й торкнеться вона не тільки початкової школи, а і старших профільних класів загальноосвітньої школи - і державної, і недержавної. *По-третє*, дослідження показують, що мета, зміст, результати інноваційних процесів, окремих педагогічних нововведень не завжди зрозумілі батькам, а їхні очікування, сформовані на основі загального уявлення про навчальний заклад у потенційних споживачів освітніх послуг, не завжди співвідносяться з тим, що вони та їхні діти реально одержують.

У зв'язку з цим необхідність формування іміджу освітньої установи визначається:

- складною демографічною ситуацією в системі загальної середньої освіти;
- диференціацією та варіативністю системи загальної середньої освіти;
- складністю вибору напрямів і перспектив самовизначення школярів;
- численними запитамі соціальної практики;
- потребою освітньої й управлінської практики у формуванні уявлень про школу;
- наявністю досвіду роботи освітніх установ у даній галузі тощо.

На мою думку, створення іміджу навчального закладу залежить від багатьох факторів, які можна узагальнити згідно схеми 1.

Схема 1

1. Імідж керівника, імідж адміністрації.

Народна мудрість говорить: «Риба псується із голови». Імідж закладу, значною мірою, залежить від його керівництва. Саме керівник і його команда одностайно задають тон у роботі закладу, створюють його імідж. На мою думку, для створення позитивного іміджу закладу керівник та адміністрація закладу повинні мати такі риси :

- компетентність,
- творчість,
- впевненість,
- людяність,
- розуміння проблем суспільства, вищестоящих органів
- «вкладання душі» в справу.

Звичайно, такі риси як заздрість, жадібність, розбіжність слова із ділом, конфліктність, формалізм, гордіня підривають авторитет закладу.

2. Імідж учителя, імідж колективу.

Імідж особистості формувалася ще в далекому минулому, утворюючи різні прізвиська, які формували уяву про особистість. Наприклад: Іван Грозний мав імідж власного та суворого царя, Ярослав Мудрий мав імідж прозорого та наймудрішого правителя. Часто імідж асоціюється тільки з зовнішнім виглядом, але це не правильний підхід. Колись, російський письменник А.П. Чехов висловив думку: "У человека должно быть прекрасно: и лицо, и одежда, и душа, и мысли", Дейл Карнегі писав: "Люди судят о нас на основании того, как мы выглядим, что мы делаем, что и как мы говорим", А.С. Пушкін пише: „Быть можно умным человеком и думать о красе ногтей". Таким чином, імідж людини складається на підставі сукупності іміджоутворюючих факторів.

Батьки дітей, яких вони відправляють у школу до першого класу, обов'язково цікавляться: "Хто буде першою вчителькою їх дитини?", "Чи можна віддати на навчання дитину саме цій вчительці?", "Чи треба шукати школу, де працюють більш досвідчені вчителі?". Така ж проблема у батьків виникає і при переході до середньої та старшої ланки, а саме: "Хто буде класним керівником їх дитини?", "Чи зможе вчителька знайти підхід до їх дитини, правильно навчити та виховати?" Тому позитивний імідж у освітньому середовищі вчителю просто необхідний. Формування іміджу, вчителю необхідно значно більше, ніж спеціалістам інших професій тому, що саме вчителі формують імідж своїх учнів. Вчитель для них – еталонна модель. Образ педагога мусить надихати.

Як би не був професійно підготовлений учитель, він просто зобов'язаний постійно вдосконалювати свої особистісні якості, створюючи, таким чином, власний імідж.

Іноді буває, що всі елементи позитивного іміджу на місці, але він усе одно не спрацьовує. Просто не вистачає найважливішого аспекту особистого успіху - привабливості в очах оточуючих. *Привабливі люди:*

- часто їй охоче посміхаються;
- мають хороше почуття гумору;
- природно поводяться;
- веселі;
- часто їй охоче кажуть компліменти;
- знайомі з етикетом і слідуєть йому;
- впевнені в собі;
- уміють посміятись над собою;
- швидко викликають людину на розмову про неї саму;
- усвідомлюють свої обмежені можливості й те, що в них немає відповідей на всі запитання;
- дружелюбні, з ними легко у спілкуванні.

Імідж може бути позитивним або негативним, а крім особистісного іміджу може бути професійний чи груповий, як узагальнена соціальна характеристика.

Важливим фактором створення іміджу закладу є вміння представити колектив, працювати в колективі, поважати один одного, не конфліктувати. Добре, якщо в закладі творчі, талановиті, унікальні працівники, а ще краще – коли вони вміють створювати позитивний імідж колегам та всьому колективу, закладу, а не дбати лише про свій імідж. Як показує життя - це не так просто зробити.

На мою думку, не так просто створити *імідж сільського вчителя*. В селі все на виду, кожен про всіх майже все знає. Працюючи на посаді директора сільської школи, довелося зіткнутись із такими судженнями: якщо учитель приїжджий то це, н-д, Катерина Василівна, а якщо сільський - то це Катерина Василя. При цьому пригадується весь родовід та вміння вести господарство, куховарити, прати тощо.

Психологічні механізми формування іміджу – це, по суті, механізми сприймання людини людиною.

3. Комфортність шкільного середовища

Імідж школи залежить від того на скільки комфортно у навчальному закладі. Комфортно у всьому:

- спілкування з однокласниками та іншими учнями закладу;
- зручні меблі, одяг;
- смачне харчування;
- належне оздоровлення та медичні послуги;
- можливість займатись улюбленою справою: фізкультурою, спортом, туризмом тощо
- можливість отримати послуги психолога тощо.

Поширення добрих традицій шкільного колективу (свята, конкурси, змагання, вечори відпочинку тощо) - створюють комфортні умови життя дітей у школі.

4. Науково-практичні зв'язки

Говорючи жартома «маючи зв'язки - можна досягти багато чого в житті» майже впевнена, що в цьому жарті є доля правди. Якщо заклад має добре налагоджені зв'язки з іншими закладами, установами, впливовими людьми, меценатами, благодійниками, то більша частина іміджу забезпечена.

5. Перспективи розвитку

Якщо батьки, вчителі не бачать перспективи розвитку школи (наприклад, в селі зменшується народжуваність дітей і таким чином в перспективі «вимирання» школи), то імідж школи різко падає.

Уміння

- вбачати перспективи розвитку навчального закладу,
- бачити можливі шляхи продовження професійного самовизначення випускників школи,
- реалізовувати плани розвитку навчального закладу створюють йому позитивний імідж.

Ставлення до розвитку освіти з боку держави має великий вплив на імідж кожного навчального закладу.

6. Досягнення в діяльності

Велику роль у формуванні іміджу школи відіграють досягнення, перемоги, призові місця в конкурсах, олімпіадах, змаганнях тощо. Особливо додає іміджу те, що їх досягають як учні так і вчителі, весь заклад. Також та школа має гарний імідж, яка може гордитись своїми випускниками, їх соціальною адаптацією.

7. Освітні послуги та їх вартість

Оригінальні предмети, навчальні курси, факультативи, курси за вибором, секції, гуртки повинні бути доступними кожному бажуючому учневі. Новизна освітніх послуг, їхня конкурентна спроможність – незаперечний імідж навчального закладу. Вважаю, що тільки навчальний заклад повинен дати дитині необхідні знання, а не репетитор, який працює за певну плату вдома. Навчальний заклад як такий втрачає цим свій імідж, адже в такій шкільній системі виявляється дитину навчити не можливо. Напевне щось не спрацьовує. Тому слід продумати як навчальному закладу надати дітям конкурентноспроможні знання для вступу до вищих навчальних закладів. Найбільш «б'є» по іміджу вартість освітніх послуг. Особливо харчування учнів, проведення ремонтних робіт в класі, придбання навчальних посібників, додаткової літератури та ін. Далеко не всім батькам «по кишені» створення належних умов для навчання їхніх дітей. Тому в цьому випадку спрацьовує імідж тих навчальних закладів, які дбають про соціальний захист дітей та можуть його надати.

Велику роль у формуванні іміджу навчального закладу відіграє створення закладом рекламних проспектів, інформаційних бюлетенів,

листівок, інформаційних листів, буклетів, візиток, що розкривають особливості напрямів освітньої практики навчального закладу, атрибутивні іміджеві характеристики школи: логотипи, гасла, девізи, поліграфічні константи, друкована продукція, шкільна форма тощо. Подібні документи й атрибути можуть досить повно і в той же час доступно розкривати особливості діяльності освітніх установ, їхню сутність і специфіку, переваги впроваджуваних і використовуваних новацій, традиції, культуру освітньої установи.

Створення іміджу навчального закладу складний процес, який потребує спільних зусиль працівників навчального закладу, батьків, громадськості та держави.

Т. О. Принзюк,
директор Великосеваст'янівської
ЗОШ I-III ступенів Христинівської
районної ради

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ ШКОЛИ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНИХ ЗВИЧОК І ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ

Сьогодні педагогів, батьків, суспільство в цілому, дуже непокоїть проблема здоров'я дітей, адже успіх освіти ґрунтується не лише на міцних знаннях, а й на міцному здоров'ї. Розповсюдження алкоголізму, наркоманії, сексуальної розбещеності в молодіжному середовищі стає все більше реальною загрозою не тільки для здоров'я і життя молодого покоління, але й для майбутнього всієї нації. Ми не можемо повною мірою реалізуватися як свідомі громадяни нашої країни, не можемо приносити велику користь державі, якщо не будемо здорові.

Тому педагогічний колектив Великосеваст'янівської ЗОШ I-III ступенів поставив перед собою стратегічну мету – виховання фізично здорової, освіченої, інтелектуально розвиненої, з високими моральними якостями, особистості. Школа працює в напрямі впровадження проекту здоров'язберігальних, здоров'яформувальних, здоров'язміцнювальних технологій, які сприяють підвищенню ефективності навчально-виховного процесу, створюють здоровий освітній простір, де вчителі, учні, батьки, медики, громад кість займають чітку позицію щодо виконання державних та

національних програм, які спрямовані на утвердження здорового способу життя школярів.

Прагнучи зберегти здоров'я своїх учнів, ми зосередили свою увагу на профілактику здорового способу життя, запобігання хворих, адже за висловом Томаса Мора, «Мудрий швидше уникатиме хвороб, ніж вибиратиме засоби проти них».

Виникла негайна проблема – сформувані в учнів свідоме, відповідальне ставлення до свого здоров'я.

Тому створено єдину проектну технологію «Школа здоров'я», у якій об'єднані зусилля всіх зацікавлених суб'єктів діяльності.

Перший крок – проведення обстеження учнів та створення паспортів здоров'я для кожного школяра.

Наступний крок – створення лекторської групи з числа учнів «За здоровий спосіб життя». Члени цієї групи читають лекції, проводять бесіди спрямовані на здоровий спосіб життя. Далі – тісний зв'язок з Червоним Хрестом, працівниками дільничої лікарні, які протягом року проводять бесіди з школярами, щодо профілактики шкідливих звичок, попередження розповсюдження СНІДу, статеве виховання. Забезпечують відповідальними наглядними матеріалами.

Ці наглядні матеріали розміщуються у прес-центрі «Молодь за здоров'я». Координує роботу цього центру соціальний педагог.

Тут можна знайти цікаву інформацію для учнів 1-11 класів.

Для пропаганди здорового способу життя був створений кабінет, в якому зібрані необхідні матеріали, методичні рекомендації, які допомагають учителям, батькам системно підходити до формування в дітей позитивної мотивації на здоровий спосіб життя.

В школі діють гуртки: «Здоров'я», «Здоровий спосіб життя», «Діалог», «Рівний рівному», спортивні гуртки, секції, які сприяють зміцненню здоров'я школярів. Так гурток «Здоров'я» направлений на фітотерапію. «Здоровий спосіб життя» – на економічну безпеку здоров'я дитини.

Систематично проводяться бесіди з учнями щодо формування у них позитивних звичок на уроках основ здоров'я, ОБЖ та на виховних годинах. В школі діє театр «Маски», який формує позитивні звички та спосіб життя школярів.

Постійно здійснюється контроль повітряно-тепловим режимом, харчуванням учнів. Ми намагаємося урізноманітнювати меню, проводити вітамінізацію.

В цьому нам допомагають батьки, адже сім'я – це джерело здоров'я. Для батьків створений батьківський університет знань. Цікавою формою роботи є анкетування школярів, де учні висловлюють своє бачення майбутньої дружини чи чоловіка, ставлення до паління, алкоголю, статевих стосунків та інші питання.

Шляхом діагностики ми намагаємося зрозуміти, що цікавить та хвилює наших учнів, на які питання зосередити увагу. Крім цього діє телефон довіри, де учні можуть отримати необхідну інформацію.

Туристичні походи, екскурсії, мандрівки, участь учнів школи у змаганнях виробляють в дітей розуміння того, що розв'язання проблем екології є обов'язковим для збереження здоров'я.

Незважаючи на роботу педагогічного колективу по даному напрямку хотілося б звернути увагу на основні невирішені проблеми, а саме: у школі немає медичного працівника і психолога, які б допомогли педагогам у формуванні здорового способу життя школярів.

Педагогічний колектив школи виховує в дітей розуміння того, що людина – творець власного життя. Найвища його цінність – здоров'я, за яке вона відповідає особисто, а тому має його берегти.

Видання підготовлено до друку та віддруковано
редакційно-видавничим відділом ЧОПОПП
Зам. № 1089 Тираж 100 пр.
18003, Черкаси, вул. Бидгощська, 38/1